პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კომიტეტისა და საქართველოს სსრ მშრომელთა დეპუტატების საბჭოების ორგანო

КОМУНИСТИ — ОРГАН ЦК и ТК КП ГРУЗИИ и СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

გამოცემის 38-ე წელი
№ 264 (11268)

შაბათი, 15 ნოემბერი, 1958 წ.

ფასი 20 კაპ.

უახლოესი 15 წლის განმავლობაში სსრ კავშირი პირველ ადგილს დაიკავებს მსოფლიოში არა მარტო წარმოების საერთო მოცულობით, არამედ ერთ სულ მოსახლეზე პროდუქციის წარმოებითაც, ჩვენს ქვეყანაში შეიქმნება კომუნიზმის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზა, რაც ამასთანავე იმის მომასწავებელი იქნება, რომ საბჭოთა კავშირმა დიდი გამარჯვება მოიპოვა მშვიდობიან ეკონომიურ შეჯიბრებაში ყველაზე განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებთან.

(თეზისებიდან ამხანაგ **ნ. ს. ხრუშჩოვის** მოხსენებისა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXI ყრილობაზე)

სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრები

(თეზისები ამხანაგ **ნ. ს. ხრუშჩოვის** *მოხსენებისა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXI ყრილობაზე)*

მნიშვნელოვნად უნდა განვითარდეს ცელულოზა-ქაღალდის, ხე-ტყის ქიმიური და ჰიდროლიზური მრეწველობის დარგები. დასახულია ცელულოზის წარმოება 1965 წელს დაახლოებით 4,8 მილიონი ტონის ოდენობით, ანუ 2,3-ჯერ მეტი, ვიდრე 1958 წელს. ხელოვნური ბოჭკოს მრეწველობის საჭიროების უზრუნველსაყოფად გადიდდება ვისკოზის ცელულოზის წარმოება 580 ათას ტონამდე 1965 წელს, ანუ 4,5-ჯერ.

ქაღალდის წარმოების მოცულობა 1965 წლისათვის დასახულია 3,5 მილიონი ტონის ოდენობით, ანუ 1,6-ჯერ მეტი, მუყაოსი — დაახლოებით 2,8 მილიონი ტონის ოდენობით, ანუ 4-ჯერ მეტი, ვიდრე 1958 წელს.

განსაკუთრებით დიდად განვითარდება ტარა მუყაოს წარმოება — 1958 წლის 70 ათასი ტონიდან 1.500 ათას ტონამდე 1965 წელს. დასახულია გაზეთის ქაღალდის წარმოების ზრდა 1,8-ჯერ. გაიზრდება ქაღალდის წარმოება კვების მრეწველობის საჭიროებისათვის.

6. სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოება

მძიმე ინდუსტრიის განვითარების მიღწეული მაღალი დონისა და პარტიის მიერ სოფლის მეურნეობის მკვეთრი აღმავლობისათვის დასახულ ღონისძიებათა წარმატებით განხორციელების საფუძველზე ჩვენს ქვეყანაში განუწყვეტლივ იზრდება მსუბუქი და კვების მრეწველობა, დიდდება სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოება.

ამჟამად ჩვენში შექმნილია ყველა პირობა იმისათვის, რომ უახლოეს წლებში კიდევ უფრო გადიდდეს სამრეწველო და სასურსათო საქონლის, აგრეთვე საოჯახო საგნების გამოშვება და ამით მნიშვნელოვნად წავიწიოთ წინ საბჭოთა ადამიანების განუწყვეტლივ მზარდი მატერიალური და კულტურული მოთხოვნილების სრული დაკმაყოფილების ამოცანის გადაწყვეტის გზაზე. რათა შვიდწლედის განმავლობაში საკმარისად უზრუნველყოთ მოსახლეობის მოთხოვნილება ქსოვილებზე, ტანსაცმელზე, ფეხსაცმელსა და სხვა საქონელზე.

8. **მსუბუქი მრეწველობა.** მსუბუქი მრეწველობის მთლიანი პროდუქცია შვიდწლედის მანძილზე დაახლოებით 1,5-ჯერ გაიზრდება. მსუბუქი მრეწველობის ძირითად სახეობათა პროდუქციის წარმოება ნატურალური გამოხატულებით დასახულია შემდეგი მოცულობით:

	1958 წლის მოსალოდნელი შესრულება	1965 წელი	1965 წელს პროცენტობით 1958 წლის მიმართ
ბამბეული ქსოვილები — მილიონობით მეტრი	5.800	7.700-8.000	133-138
შალის ქსოვილები — მილიონობით მეტრი	300	500	167
სელის ქსოვილები — მილიონობით მეტრი	480	635	132
აბრეშუმის ქსოვილები — მილიონობით მეტრი	814	1.485	182
წინდები — მილიონობით წყვილი	882	1.250	142
სასაცვლე ტრიკოტაჟი — მილიონობით ცალი	392	780	199
ზედა ტრიკოტაჟი — მილიონობით ცალი	95	160	168
ტყავის ფეხსაცმელი — მილიონობით წყვილი	355	515	145

გათვალისწინებულია აგრეთვე ქსოვილების, ტანსაცმლისა და ფეხსაცმლის ასორტიმენტისა და ხარისხის შემდგომი გაუმჯობესება. კატეგორიულად უნდა აიკრძალოს წინდისა და სხვა სატრიკოტაჟო ნაწარმის წარმოება დაბალი ხარისხის ნართისაგან. მნიშვნელოვნად გაფართოვდება იმ ქსოვილების გამომუშავება, რომლებსაც ყველაზე მეტად მოითხოვს მოსახლეობა: ხაოიანი სანინმუშო ქსოვილებისა 3.5-ჯერ, მელანჟისა — 1,8-ჯერ, ჩითისა — 1,6-ჯერ, უფრო მეტი ოდენობით იქნება გამოშვებული მაღალხარისხოვანი კამოლის ქსოვილები შტაპელის ბოჭკოსაგან.

სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების გადიდება უზრუნველყოფილია როგორც ნატურალური ნედლეულის მზარდი მიღებით, ისე ხელოვნური და სინთეზური მასალების გადამუშავებით.

ქსოვილების, ტანსაცმლისა და ფეხსაცმლის წარმოების ზრდის დასახული ტემპი შესაძლებლობას მოგვცემს შვიდწლედის ბოლოსათვის სსრ კავშირი დაუახლოვდეს ამერიკის შეერთებული შტატების დონეს როგორც წარმოების საერთო მოცულობის, ისე ერთსულ მოსახლეზე პროდუქციის წარმოების მხრივ.

1959-1965 წლებში გათვალისწინებულია მსუბუქი მრეწველობის დაახლოებით 156 ახალი დიდი საწარმოს მშენებლობა და დამთავრდება 114 საწარმოს მშენებლობა, რომლებიც დაწყებულია 1959 წლამდე; ამუშავდება სართავი თითისტარი 3,6-ჯერ, საქსოვი დაზგა — 2,9-ჯერ, ფეხსაცმლის წარმოების სიმძლავრეები — 2-ჯერ და მეტი, ვიდრე ამუშავებული იყო 1952-1958 წლებში.

ახალ საწარმოთა მშენებლობასთან ერთად მნიშვნელოვანი რაოდენობით იქნება რეკონსტრუირებული მოქმედი საწარმოები, ძველი და მცირე მწარმოებლურობის მოწყობილობა შეიცვლება ახალი, თანამედროვე, დიდი მწარმოებლურობის მოწყობილობით.

9. **კვების მრეწველობა.** საკონტროლო ციფრებით დასახულია კვების მრეწველობის უმნიშვნელოვანეს სახეობათა პროდუქციის წარმოების შემდეგი ოდენობა:

	1958 წლის მოსალოდნელი შესრულება	1965 წელს	1965 წელს პროცენტობით 1958 წლისთან
ხორცი, მათ შორის 1 კატეგორიის სუბპროდუქტები, ნედლეულის სახელმწიფო რესურსებიდან — ათასობით ტონა	2.830	6.130	217
ერბო-კარაქი ნედლეულის სახელმწიფო რესურსებიდან — ათასობით ტონა	627	1.006	160
მოუხდელი რძის პროდუქცია რძეზე გადაყვანით — ათასობით ტონა	6.017	13.546	225
ფხვნილი შაქარი (შაქრის ჭარხლისაგან) — ათასობით ტონა	5.150	9.250-10.000	180-194
მცენარეული ზეთი ნედლეულის სახელმწიფო რესურსებიდან — ათასობით ტონა	1.221	1.975	162
თევზჭერა — ათასობით ტონა	2.850	4.626	162
ეთილის სპირტი — მილიონობით დეკალიტრი	158,8	202,8	128
აქედან საკვების ნედლეულიდან — მილიონობით დეკალიტრი	111,7	100	90

ერთ სულ მოსახლეზე მთელი რიგი უმნიშვნელოვანესი სასურსათო საქონლის წარმოების დონით სსრ კავშირი დაეწევა და გაუსწრებს ყველაზე განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებს.

წარმოების მოცულობის ზრდასთან ერთად დასახულია პროდუქტების გემოს და მაწიერობის თვისებათა შემდგომი გაუმჯობესების, საქონლის შეფუთვის მნიშვნელოვანი გაუმჯობესების, ნახევარფაბრიკატების, კულინარული ნაწარმის, საბავშვო და დიეტური კვების პროდუქტების გამომუშავების გაფართოების, დაფასოებული სახით საქონლის გამოშვების გადიდების საჭირო ღონისძიებანი.

შვიდი წლის განმავლობაში ამუშავდება დაახლოებით 250 ახალი ხორცგადამამუშავებელი საწარმო, რძის გადამუშავების 1000-ზე მეტი საწარმო, 200-ზე მეტი საკონსერვო ქარხანა და სხვა საწარმოები. შაქრის ქარხნების სიმძლავრე გადიდდება დღეღამეში შაქრის ჭარხლის 3,2 მილიონი ცენტნერის გადამუშავებით, ანუ გაიზრდება 2-ჯერ და მეტად. თევზჭერის გადიდება დასახულია მიღწეულ იქნას ახალი სარწი რაიონების ათვისებით ღია ზღვებსა და ოკეანეებში, გუბურების, ტბებისა და მდინარეების წყალსატევების და ჩვენს ქვეყანაში შექმნილი წყალსაცავების ფართოდ გამოყენებით.

მოქმედ საწარმოებში დასახულია გადიდდეს კვების პროდუქციის გამოშვება საწარმოო სიმძლავრეთა უფრო სრული გამოყენებით, წლის განმავლობაში საწარმოთა თანაბარი დატვირთვით. ახალი ტექნოლოგიური პროცესების, წარმოების მექანიზაციისა და ავტომატიზაციის დანერგვით, ნედლეულის კომპლექსური გამოყენების უზრუნველყოფით, მზა პროდუქციის გამოსავალის გადიდებით, წარმოებაში დანაკარგისა და ნარჩენის შემცირებით. მაცივართა ტევადობა კვების პროდუქტების შესანახავად მრეწველობასა და ვაჭრობაში გადიდდება თითქმის ერთისამად.

მიღებულია რა მხედველობაში, რომ სოფლის მეურნეობის ნედლეულის მნიშვნელოვანი ნაწილის გადამუშავება წარმოებს კვების მრეწველობის სახელმწიფო საწარმოთა გარეთ, საჭიროა გაჩაღდეს კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობებისა და სამომხმარებლო კოოპერაციის ძალებით საწარმოთა მშენებლობა პურის გამოსაცხობად, ძეხვის ნაწარმისა და ხორცის ნახევარფაბრიკატების, ერბო-კარაქის, ყველის, ხაჭოს, ბოსტნეული და ხილის კონსერვების, სახამებლისა და კვების სხვა პროდუქტების გამოსამუშავებლად. კოლმეურნეობებში შემოსავლის ზრდასთან და იქ სასაქონლო პროდუქციის წარმოების გადიდებასთან დაკავშირებით სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გადასამუშავებელი საწარმოების მშენებლობასთან ერთად ცალკეულ კოლმეურნეობებში ფართოდ უნდა ვაწარმოოთ რამდენიმე კოლმეურნეობის სახსრების გაერთიანება საკოლმეურნეობათაშორისო საკონსერვო ქარხნების, პურსაცხობების, ძეხვისა და ხორცის, რძის, ბოსტნეულისა და ხილის გადასამუშავებელი სხვა საწარმოების მშენებლობა. ეს შესაძლებლობას მოგვცემს ვაშენოთ უფრო მსხვილი საწარმოები თანამედროვე ტექნიკისა და წარმოების ტექნოლოგიის გამოყენებით.

10. **ოჯახში სახმარი საგნების წარმოება.** იმ ნაწარმის გამოშვება, რომელიც საჭიროა ყოფაცხოვრებაში, აგრეთვე მანქანებისა და ხელსაწყოებისა, რომლებიც ამსუბუქებენ ქალების საოჯახო შრომას, ერთიორად დიდდება და 1965 წელს აყვანილ იქნება 88 მილიარდ მანეთამდე. მნიშვნელოვნად გადიდდება ავეჯის, საოჯახო საკერავი მანქანების, მაცივრების, სარეცხი მანქანების, ჭურჭლის სარეცხი მანქანების, რადიომიმღებთა, რადიოლებისა და ტელევიზორების წარმოება, საათების, ველოსიპედების, მოტოციკლებისა და მოტოროლერების, ფოტოაპარატების, საყოფაცხოვრებო ელექტროხელსაწყოების გამოშვება.

სინთეზური მასალების მრეწველობის განვითარების ბაზაზე მოეწყობა საყოფაცხოვრებო და საოჯახო დანიშნულების ნაწარმის მასობრივი წარმოება.

სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოების შემდგომი გადიდებისა და მშრომელთა საყოფაცხოვრებო მომსახურების გაუმჯობესების საქმეში მნიშვნელოვანი როლი ეკუთვნით ადგილობრივი და კოოპერაციული მრეწველობის საწარმოებს. ამ საწარმოებმა უფრო ფართოდ უნდა გამოიყენონ ნედლეულის ადგილობრივი წყაროები, სრულყონ წარმოების ტექნიკა და ტექნოლოგია და ამ გზით მკვეთრად გააუმჯობესონ გამოშვებული საქონლის ასორტიმენტი და ხარისხი.

7. წარმოების კომპლექსური მექანიზაცია და ავტომატიზაცია. სპეციალიზაცია და კოოპერირება მრეწველობაში

11. საწარმოო პროცესების კომპლექსური მექანიზაცია და ავტომატიზაცია მთავარი, გადამწყვეტი საშუალებებია, რომლებიც უზრუნველყოფენ შემდგომ ტექნიკურ პროგრესს სახალხო მეურნეობაში და ამ საფუძველზე — შრომის ნაყოფიერების ახალ აღმავლობას, პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებასა და მისი ხარისხის გაუმჯობესებას.

საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციის სამუშაოები მიმდინარეობს მრეწველობის ყველა დარგში, ტრანსპორტზე და კავშირგაბმულობის საწარმოებში. ჩვენმა მრეწველობამ ერთგვარი წარმატებები მოიპოვა ავტომატიზაციის განვითარებაში, უწინარეს ყოვლისა ენერგეტიკაში, შავ მეტალურგიასა და მანქანათმშენებლობაში. ავტომატური რეგულირებისა და დისტანციური მართვის ცალკეული სისტემები დანერგილია ქიმიურ, ნავთობგადამამუშავებელ, ქვანახშირის, მსუბუქ და კვების მრეწველობაში და მთელ რიგ სხვა დარგებში.

დიდი სამუშაოები უნდა შესრულდეს მექანიზაციისა და ავტომატიზაციისათვის მანქანათმშენებლობაში, სადაც დღემდე ხელის შრომის ხარჯები შეადგენენ მთელი სამუშაო დროის დაახლოებით ნახევარს. მრეწველობის ბევრ დარგსა და სოფლის მეურნეობაში საჭიროა სატრანსპორტო და დატვირთვა-გადმოტვირთვის ოპერაციების მექანიზაცია. უახლოეს წლებში მთავარი ამოცანაა საწარმოო პროცესების კომპლექსური მექანიზაციის დამთავრება.

ცალკეული აგრეგატების, დანადგარების ავტომატიზაციიდან უნდა გადავიდეთ კომპლექსურ ავტომატიზაციაზე, მთლიანად ავტომატიზებული საამქროების, ტექნოლოგიური პროცესებისა და საწარმოების შექმნაზე.

საწარმოო პროცესების ავტომატიზაციის დარგში ფართო პერსპექტივებს სახავს გამოთვლითი ტექნიკის მიღწევები. თანამედროვე სათვლელი მანქანების გამოყენება საწარმოო პროცესების მართვისათვის საშუალებას იძლევა ავტომატურად ავირჩიოთ და ვაწარმოოთ ტექნოლოგიური პროცესი ყველაზე ხელსაყრელი რეჟიმით.

მრეწველობის ყველა დარგში ავტომატიზაციის სამუშაოთა საერთო პროგრამის შესრულებასთან ერთად დასახულია შეიქმნას ორმოცდაათზე მეტი საცდელ-საჩვენებელი საწარმო, რომლებშიც განხორციელდება კომპლექსური ავტომატიზაციის უახლესი სქემები.

12. საკონტროლო ციფრებით გათვალისწინებულია მრეწველობაში სპეციალიზაციისა და კოოპერირების დიდი ღონისძიებანი:

— ეკონომიური რაიონების შემდგომი კომპლექსური განვითარება ბუნებრივი რესურსების ყველაზე ეფექტიანი გამოყენების საფუძველზე საწარმოთა სპეციალიზაციისა და კოოპერირების გაუმჯობესების, არარაციონალური ტვირთზიდვის ლიკვიდაციის საჭიროების გათვალისწინებით;

— მოქმედი საწარმოების საწარმოო სიმძლავრეთა გამოყენების მნიშვნელოვანი გაუმჯობესება;

— სპეციალიზაციის განხორციელება არა მარტო მრეწველობაში, არამედ აგრეთვე სახალხო მეურნეობის სხვა დარგებში: ტრანსპორტზე, მშენებლობაში, სარემონტო და სხვა სამუშაოებზე.

საჭიროა დიდი ყურადღება მიექცეს სამსხმელო წარმოებისა და ტვიფრვის ტექნოლოგიის გაუმჯობესებას და ყოველნაირად სრულყოთ და განვავითაროთ მანქანათმშენებლობაში ზუსტი სხმის მეთოდები.

საკონტროლო ციფრების პროექტით დასახულია მანქანათმშენებლობის დასამზადებელი ბაზის შემდგომი განვითარება როგორც მოქმედ საწარმოთა სპეციალიზაციის გაუმჯობესებისა და რეკონსტრუქციის გზით, ისე სხმულის, ნაჭედისა და ტვიფრების საწარმოო ახალი 75-80 მსხვილი სპეციალიზებული საამქროსა და ქარხნის მშენებლობის გზით, რათა აყვანილ იქნას 1965 წელს სპეციალიზებული სიმძლავრენი: თუჯის სხმულისა—14,7 მილიონ ტონამდე, ფოლადის სხმულისა—4 მილიონ ტონამდე, ნაჭედისა — 1,6 მილიონ ტონამდე და ტვიფრებისა —3,8 მილიონ ტონამდე. სამსხმელო მოწყობილობის საწარმოო სპეციალიზებული ქარხნების სიმძლავრე გადიდდება ოთხჯერ და მეტად. გათვალისწინებულია მოეწყოს ზუსტი სხმის მოწყობილობის წარმოება.

გათვალისწინებულია მასობრივი გამოყენების ისეთი პროდუქციის საწარმოო სპეციალიზებულ სიმძლავრეთა მნიშვნელოვანი გაფართოება, როგორიც არის ნორმალური რედუქტორები, ლითონდასამუშავებელი ინსტრუმენტი, ლითონის ნაკეთობანი, ელექტროდები, ფიტინგები, სამრეწველო არმატურა და სხვა ნაკეთობანი, აგრეთვე გათვალისწინებულია მათი წარმოების კონცენტრაცია ნაკლები რაოდენობის საწარმოებში.

ავტომობილმშენებლობაში, ტრაქტორმშენებლობაში, სასოფლო-სამეურნეო მანქანათმშენებლობაში, მძიმე, სამშენებლო-საგზაო მანქანათმშენებლობაში გათვალისწინებულია ერთი ტიპის პროდუქციის წარმოების მიზანშეწონილი კონცენტრაცია მინიმალური რაოდენობის ქარხნებში და მასობრივი მსხვილსერიული წარმოების მეთოდებით უნიფიცირებული და ნორმალიზებული აგრეგატების, კვანძებისა და დეტალების ცენტრალიზებული გაკეთების ორგანიზაცია. გათვალისწინებულია დიდ ღონისძიებათა განხორციელება, რომ ფართო მასშტაბით დაინერგოს საშემდუღებლო სამუშაოები პატონის მეთოდით, ამასთანავე მხედველობაშია მიღებული მოეწყოს სხვადასხვა დეტალებისა და ნაკეთობათა ფასონური პროფილების წარმოება აღნიშნული მეთოდით. ეს საშუალებას მოგვცემს მნიშვნელოვნად შევამციროთ მცირემწარმოებლური და შრომატევადი სამუშაოები სამსხმელო, სამჭედლო და ლითონდასამუშავებელ წარმოებაში.

13. საწარმოო პროცესების კომპლექსური მექანიზაციისა და ავტომატიზაციის ღონისძიებათა განხორციელების, მრეწველობის სპეციალიზაციისა და კოოპერირების განვითარების საფუძველზე მომავალ შვიდწლედში მნიშვნელოვნად გადიდდება **შრომის ნაყოფიერება** მრეწველობაში, რაც წარმოების ზრდისა და მშრომელთა კეთილდღეობის გაუმჯობესების გადამწყვეტი ფაქტორია.

მრეწველობაში შრომის ნაყოფიერების ზრდა 1959-1965 წლებში ერთ მომუშავეზე გაანგარიშებით გათვალისწინებულია 45-50 პროცენტით, ხოლო თუ მხედველობაში მივიღებთ სამუშაო დღის ხანგრძლივობის შემცირებას, საათობრივი გამომუშავება კიდევ უფრო გადიდდება.

შრომის ნაყოფიერების შემდგომი ზრდისათვის დიდი მნიშვნელობა აქვს ტექნიკურ ნორმირებას. რიგ საწარმოებში, ჯერ კიდევ იყენებენ გამომუშავების მოძველებულ, შემცირებულ ნორმებს. საჭიროა ენერგიულად დაინერგოს გამომუშავების ტექნიკურად დასაბუთებული ნორმები. სერიოზული ყურადღება უნდა მიექცეს დამხმარე სამუშაოთა მექანიზაციას და ნაკლოვანებათა აღმოფხვრას შრომისა და ხელფასის ორგანიზაციაში.

14. მთლიანი პროდუქციის წარმოების დასახული მოცულობისა და შრომის ნაყოფიერების ზრდის შესაბამისად გათვალისწინებულია მრეწველობის პროდუქციის თვითღირებულება შემცირდეს 1959-1965 წლებში შესადარ ფასებში დაახლოებით 11,5 პროცენტით.

• • •

სოციალისტური მრეწველობის განვითარების იმ გრანდიოზული პროგრამის განხორციელებაში, რომელიც დასახულია 1959-1965 წლებისათვის, უმნიშვნელოვანესი როლი ეკუთვნით სახალხო მეურნეობის საბჭოებს. სახალხო მეურნეობის საბჭოები მოვალენი არიან უზრუნველყონ მრეწველობის ხელმძღვანელობის შემდგომი სრულყოფა, კაპიტალურ დაბანდებათა და მატერიალური რესურსების უფრო რაციონალური გამოყენება, რათა უმოკლეს ვადაში მივიღოთ მაქსიმალური ეფექტიანობა ახლად ამუშავებული და რეკონსტრუირებული საწარმოებისაგან. საჭიროა უფრო ფართოდ განვავითაროთ და დავუჭიროთ მხარი მუშების, ინჟინრებისა და ტექნიკოსების შემოქმედებითს ინიციატივასა და აქტივობას წარმოების ახალი რეზერვების გამონახვაში, ვიბრძოლოთ ამ რეზერვების უფრო სრულად გამოყენებისათვის, რათა უზრუნველვყოთ სახალხო მეურნეობის ყველა დარგის აღმავლობა, ბეჯითად დავნერგოთ ახალი ტექნიკა, წარმოების კომპლექსური მექანიზაცია და ავტომატიზაცია, განვახორციელოთ მოწყობილობის მოდერნიზაცია, მრეწველობის სპეციალიზაცია და კოოპერირება და ამ საფუძველზე განუწყვეტლივ ვზარდოთ შრომის ნაყოფიერება.

1959-1965 წლებისათვის დასახული სოციალისტური მრეწველობის შემდგომი განვითარების გრანდიოზული ამოცანების წარმატებით შესრულების საწინდარია გმირი მუშათა კლასის, ჩვენი სახელოვანი მეცნიერულ-ტექნიკური ინტელიგენციის, მთელი საბჭოთა ხალხის თავდადებული შრომა და შემოქმედებითი ინიციატივა.

სოციალისტური სოფლის მეურნეობის განვითარება

ამ უკანასკნელ წლებში განხორციელებულ დიდ ეკონომიურ და პოლიტიკურ ღონისძიებათა შედეგად მიღწეულია დიდი წარმატებანი სოციალისტური სოფლის მეურნეობის განვითარებაში. ჩვენმა სოციალისტურმა მრეწველობამ აღჭურვა სოფლის მეურნეობა თანამედროვე მანქანებითა და მექანიზმებით, გაადიდა მინერალური სასუქების წარმოება და სოფლის მეურნეობის მავნებლებთან და სარეველებთან ბრძოლის ქიმიურ საშუალებათა წარმოება. კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებს ახლა ჰყავთ მრავალრიცხოვანი მაღალკვალიფიციური კადრები. ამ უკანასკნელ დროს ათვისებულია უამრი და ნასვენი მიწების უდიდესი ფართობები და მნიშვნელოვნად გადიდდა ნათესი ფართობი ჩვენს ქვეყანაში.

მომავალ შვიდწლედში ამოცანა ის არის, რომ მივაღწიოთ სასოფლო-სამეურნეო წარმოების ისეთ ზრდას, რომელიც საშუალებას მოგვცემს დავაკმაყოფილოთ მოსახლეობის მოთხოვნილება კვების უმნიშვნელოვანეს პროდუქტებზე. მკვეთრად გავადიდოთ სასოფლო-სამეურნეო ნედლეულის რესურსები, რათა უხვად უზრუნველვყოთ მოსახლეობა ფართო ასორტიმენტის, მაღალი ხარისხის კვების პროდუქტებით და დავაკმაყოფილოთ სახელმწიფოს ყველა სხვა მოთხოვნილება სოფლის მეურნეობის პროდუქტებზე.

სოფლის მეურნეობის შემდგომი განვითარების დასახულ პროგრამას თან ახლდება სოციალისტური საწარმოო ურთიერთობის გაუმჯობესება, სოციალისტური საკუთრების ორი ფორმის, საკოლმეურნეო და საერთოსახალხო საკუთრების დაახლოება. ეს თავს იჩენს საკოლმეურნეო წყობილების შემდგომი განვითარებით, საწარმოო ფონდების ზრდით, კოლმეურნეობათა განუყოფელი ფონდების გადიდებით და მათი სწორი გამოყენებით, საკოლმეურნეობათაშორისო საწარმოო კავშირის გაფართოებით სამრეწველო, სამშენებლო და სხვა სამეურნეო საწარმოთა ერთობლივი ორგანიზაციის, ელექტროსადგურების, გზების, სარწყავი და ამოსაშრობი სისტემების, სოფლის მეურნეობის პროდუქტების გადასამუშავებელი და შესანახი საწარმოების, სკოლების, განსაკუთრებით სკოლა-ინტერნატების, მოხუცებულთა სახლების, საავადმყოფოების, კლუბების ერთობლივი მშენებლობის ხაზით.

საკოლმეურნეო წარმოების განვითარების მიხედვით, იმ პირობებში, როცა კოლმეურნეობები გახდნენ მოწინავე ტექნიკით შეიარაღებული მსხვილი მეურნეობები, ჰყავთ კვალიფიციური კადრები, კოლმეურნეთა მატერიალური და საყოფაცხოვრებო მოთხოვნილებანი სულ უფრო მეტად იქნება დაკმაყოფილებული საზოგადოებრივი მეურნეობის ხარჯით, ამიტომ კოლმეურნეთა პირადი დამხმარე მეურნეობა თანდათანობით დაკარგავს თავის მნიშვნელობას.

საბჭოთა მეურნეობები, რომელთა როლი სოციალისტურ სოფლის მეურნეობაში მნიშვნელოვნად გაიზარდა ამ უკანასკნელ პერიოდში, განვითარდებიან როგორც სანიმუშო სოციალისტური საწარმოები, რომლებიც კოლმეურნეობებს უჩვენებენ მაგალითს მიწის სავარგულებისა და ტექნიკის უკეთ გამოყენებაში მაქსიმალუ-

(გაგრძელება მე-2 გვერდზე)

გაგრძელება. დასწყისი იხ. გაზ. „კომუნისტი" № 263.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრები

(თეზისები ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის მოხსენებისა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXI ყრილობაზე)

(გაგრძელება)

რი რაოდენობით სოფლის მეურნეობის პროდუქტების მიღებისათვის სახსრებისა და შრომის რაც შეიძლება ნაკლები ხარჯით. საბჭოთა მეურნეობების განვითარება წავა იმ მიმართულებით, რომ უფრო აქტიურად ჩავებათ მუშები წარმოების უშუალო მართვაში.

ახალი ეტაპი საკოლმეურნეო წყობილების განვითარებაში, საბჭოთა მეურნეობების როლის ამაღლება სასოფლო-სამეურნეო წარმოების აღმავლობაში საშუალებას მოგვცემს უფრო სწრაფად შევქმნათ სოფლის მეურნეობის პროდუქტების სიუხვე, რაც კომუნიზმში გადასვლის უმნიშვნელოვანესი პირობაა.

1. სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრების პროექტით დასახულია:

— მარცვლეულის მეურნეობის შემდგომი აღმავლობა. რათა შვიდწლეულის დამლევისათვის უზრუნველვყოთ მარცვლეულის მოსავალი 10-11 მილიარდი ფუთის ოდენობით წელიწადში;

— 1965 წელს ძირითადი ტექნიკური კულტურების წარმოების გადიდება შემდეგ ოდენობამდე: ნედლი ბამბისა — 5,7-6,1 მილიონ ტონამდე, ანუ 35-45 პროცენტით მეტი, ვიდრე 1957 წელს, შაქრის ჭარხლისა—70-78 მილიონ ტონამდე, ანუ 1,8-2-ჯერ მეტი, ზეთოვანი კულტურების თესლისა — დაახლოებით 5,5 მილიონ ტონამდე, ანუ 70 პროცენტით მეტი, სელის ბოჭკოსი 580 ათას ტონამდე, ანუ 32 პროცენტით მეტი, ვიდრე 1957 წელს;

— 1965 წელს კარტოფილის მთლიანი მოსავლის გადიდება დაახლოებით 147 მილიონ ტონამდე ნაცვლად 88 მილიონი ტონისა 1957 წელს;

— ბოსტნეულის წარმოების განვითარება იმ ოდენობით, რომელიც სავსებით დააკმაყოფილებს მოსახლეობის მოთხოვნილებას;

— შვიდ წელიწადში ხილისა და კენკრის წარმოების გადიდება სულ ცოტა ერთი-ორად, ყურძნისა — სულ ცოტა ერთიოთხად;

— მეცხოველეობის ძირითადი პროდუქტების წარმოების გადიდება 1965 წელს 1958 წელთან შედარებით: ხორცისა (საკლავი წონით) — სულ ცოტა 16 მილიონ ტონამდე, ანუ ერთიორად; რძისა — 100-105 მილიონ ტონამდე, ანუ 1,7-1,8-ჯერ; მატყლისა — დაახლოებით 548 ათას ტონამდე, ანუ 1.7-ჯერ და კვერცხისა — 37 მილიარდ ცალამდე, ანუ 1,6-ჯერ.

სოფლის მეურნეობის მთლიანი პროდუქციის მოცულობა 1965 წელს მთლიანად გადიდდება 1958 წელთან შედარებით დაახლოებით 1,7-ჯერ.

მომავალ შვიდწლედში დასახულია მკვეთრად გაუმჯობესდეს მიწის როგორც სოფლის მეურნეობაში წარმოების ძირითადი საშუალების გამოყენება. სოფლის მეურნეობის უმნიშვნელოვანესი პროდუქტების წარმოება 100 ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე გაანგარიშებით 1965 წელს მნიშვნელოვნად გაიზრდება და გადააჭარბებს ამ პროდუქტების თანამედროვე წარმოებას 100 ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე გაანგარიშებით ამერიკის შეერთებულ შტატებში, რაც ჩანს შემდეგი მონაცემებით.

	100 ჰექტარ სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებზე (ცენტნერობით)	
	სსრ კავშირი 1965 წელი	ამერიკის შეერთებული შტატები 1957 წელი
მარცვლეული	329-360	280
კარტოფილი	294	19
შაქარი	18,5-20	4.1
ხორცი (საკლავი წონით)	32	29
რძე	200-210	101
მატყლი	1,1	0,2

2. **მიწათმოქმედება.** მომავალ შვიდწლედში დასახულია მიწათმოქმედების პროდუქციის შემდგომი სწრაფი ზრდა, ახლა, როცა საბჭოთა ხალხმა პარტიის ხელმძღვანელობით დიდი მუშაობა შეასრულა ყამირი და ნასვენი მიწების ათვისებისათვის, უახლესი ტექნიკით სოფლის მეურნეობის აღჭურვისა და კვალიფიციური კადრებით მისი უზრუნველყოფისათვის, როცა მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდა სათესლე საქმე და გაიზარდა ქიმიური სასუქების წარმოება, სრული მოცულობით დადგა უმნიშვნელოვანესი სახალხო-სამეურნეო ამოცანა — სოფლის მეურნეობის ყველა კულტურის მოსავლიანობის გადიდება.

მიწათმოქმედების განვითარებაში მომავალი პერიოდისათვის მთავარ ხაზად რჩება მარცვლეულის წარმოება, როგორც მთელი სასოფლო-სამეურნეო წარმოების საფუძვლის ყოველი ღონისძიებით გადიდება. სასაქონლო პურის ძირითადი მწარმოებლები კვლავაც იქნებიან ციმბირის, ურალის, ვოლგისპირეთის, ყაზახეთის სსრ, აგრეთვე უკრაინის სსრ, ჩრდილოეთ კავკასიის, რუსეთის სფსრ ცენტრალური შავნიადაგიანი ზონის კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები, სადაც მარცვლეულის მეურნეობის განვითარებასთან ერთად მნიშვნელოვნად გაფართოვდება ტექნიკური კულტურების წარმოება და მაღალპროდუქტიული მეცხოველეობა. რუსეთის სფსრ არაშავნიადაგიან ოლქებში, აგრეთვე ბელორუსიაში, ლიტვაში, ლატვიასა და ესტონეთში მარცვლეულის მოსავლიანობისა და მთლიანი მოსავლის გადიდებამ უნდა უზრუნველყოს კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების საკუთარი მოთხოვნილებანი სასურსათო და საფურაჟე მარცვლეულზე.

მარცვლეულის წარმოების გადიდებასთან ერთად საჭიროა მივაღწიოთ მისი ხარისხის გაუმჯობესებას, ამასთან განსაკუთრებული ყურადღება მივაქციოთ ყველაზე ძვირფასი მაგარი ხორბლის, საუკეთესო ჯიშების უგრეხელის, მარცვლეულ-პარკოსანი კულტურების წარმოებას.

უნდა გავაფართოოთ ნათესები და მნიშვნელოვნად გავადიდოთ მზესუმზირას, საზეთე სელისა და სხვა ზეთოვანი კულტურების მოსავლიანობა ურალისა და ციმბირის რაიონებში, აგრეთვე ყაზახეთის სს რესპუბლიკაში. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს მზესუმზირას მოსავლიანობის გადიდებას უკრაინის, მოლდავეთის რაიონებში, ჩრდილოეთ კავკასიაში, ვოლგისპირეთსა და რუსეთის სფსრ ცენტრალურ შავნიადაგიან რაიონებში.

დიდი ქალაქებისა და სამრეწველო ცენტრების საგარეუბნო ზონებში თავმოყრილ უნდა იქნეს კარტოფილისა და ბოსტნეულის წარმოება სპეციალიზებულ საბჭოთა მეურნეობებში, რისთვისაც გამოყენებულ უნდა იქნეს პირველ რიგში ნოღისა და სარწყავი მიწები და ამოშრობილი ტორფნარები.

სოფლის მეურნეობის ყველა კულტურის უხვი მყარი მოსავლის მიღება, დასახულ ოდენობამდე პროდუქციის მთლიანი მოსავლის აყვანა მიღწეულ უნდა იქნეს მიწათმოქმედების მეცნიერულად დასაბუთებული სისტემის დანერგვის საფუძველზე ჩვენი ქვეყნის ცალკეული ეკონომიური ზონებისა და თითოეული მეურნეობის პირობებთან შეხამებით, სასოფლო-სამეურნეო წარმოების შემდგომი სპეციალიზაციისა და განლაგების გაუმჯობესების, მეცნიერების მიღწევებისა და მოწინავე გამოცდილების ფართოდ გამოყენების საფუძველზე. წარმოებაში სოფლის მეურნეობის გაძღოლის სწორი სისტემის დანერგვა უნდა მივიჩნიოთ დიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის საქმედ.

მომავალ შვიდწლედში თითოეულ კოლმეურნეობასა და საბჭოთა მეურნეობაში უნდა შემოვიღოთ სწორი თესლბრუნვები, როგორც მეურნეობის გაძღოლის სისტემის უმნიშვნელოვანესი შემადგენელი ნაწილი, რომელიც განსაზღვრავს წარმოების დარგების მიმართულებასა და რაციონალურ შეხამებას, უზრუნველყოფს ნიადაგის დამუშავების სწორ სისტემას და ჯიშიანი თესლით სოფლის მეურნეობის ყველა კულტურის თესვას.

დასახულია გაგრძელდეს მუშაობა სარწყავი მიწების გასაფართოებლად ბამბის მთესველ რაიონებში, მელიორაციის სამუშაოები ჩრდილო-დასავლეთ და დასავლეთ რაიონებში, აგრეთვე სამუშაოები უწყლო და მცირეწყლიანი საძოვრების წყლით უზრუნველყოფისათვის.

სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების საკონტროლო ციფრებით გათვალისწინებულია აყვანილ იქნეს 1965 წელს სოფლის მეურნეობისათვის მინერალური სასუქების მიწოდება 31 მილიონ ტონამდე ნ-ცვლად 10.3 მილიონი ტონისა 1958 წელს. საჭიროა აგრეთვე მნიშვნელოვნად გავადიდოთ ორგანული სასუქების დაგროვება და შეტანა, მკაცრ ნიადაგის გაკირიანებისა და ბიცობი ნიადაგის გათაბაშირიანების გამოყენება.

ქიმიური მრეწველობის დაჩქარებული განვითარების შედეგად მომავალ შვიდწლედში იქმნება პირობები მავნებლებისა და დაავადებისაგან სასოფლო-სამეურნეო მცენარეების დაცვის საქმის გაუმჯობესებისათვის, აგრეთვე ქიმიური ბრძოლისათვის სარეველების წინააღმდეგ, რაც სოფლის მეურნეობის კულტურების მთლიანი მოსავლიანობის გადიდების დამატებითი რეზერვია.

3. **მეცხოველეობა.** მეცხოველეობის დარგში მომავალ შვიდწლედში მთავარი ამოცანაა ხორცის, რძის, კვერცხისა და მატყლის წარმოების გადიდება. თუ ხორცის წარმოების საშუალო წლიური გადიდება 1952-1958 წლებში შეადგენდა დაახლოებით 500 ათას ტონას (საკლავი წონით), 1959-1965 წლებში მან უნდა შეადგინოს 1 მილიონ 100 ათას ტონაზე მეტი, რძის წარმოება — შესაბამისად 3,1 მილიონი ტონა და 5,9-6,6 მილიონი ტონა, მატყლისა — 18 ათასი ტონა და 33 ათასი ტონა. გადიდდეს ერთი ძროხის წველადობა სულ ცოტა 2.600 კილოგრამამდე კოლმეურნეობებში.

ამასთან ერთად საჭიროა უზრუნველყოფილ იქნეს ყველა სახეობის პირუტყვისა და ფრინველის სულადობის მკვეთრი გადიდება. სულადობის საშუალო წლიური მატება 1959-1965 წლებში საშუალო მატებასთან შედარებით 1952-1958 წლებში უნდა გადიდდეს მსხვილფეხა რქიანი პირუტყვისა 3,2-ჯერ, აქედან ძროხისა — 2,2-ჯერ; ცხვრისა — თითქმის ერთიორად.

პირველ წლებში ხორცის წარმოების გადიდების ამოცანა გადაიჭრება უმთავრესად მეღორეობისა და მეფრინველეობის განვითარებით, ხოლო შემდგომ პერიოდში მსხვილფეხა რქიანი პირუტყვისა და ცხვრის რიცხვის გადიდებასთან ერთად ზნიშვნელოვნად გაიზრდება ძროხის ხორცისა და ცხვრის ხორცის წარმოება.

პირუტყვის პროდუქტიულობის გადიდების მიზნით გათვალისწინებულია გაუმჯობესდეს სანაშენო საქმის ორგანიზაცია, გადიდდეს ჯიშიანი პირუტყვის რიცხვი კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში, ამასთან ფართოდ იქნეს გამოყენებული მაღალპროდუქტიული სანაშენო ცხოველები ხელოვნური განაყოფიერებისათვის.

მეცხოველეობის განვითარების დასახული პროგრამის წარმატებით შესრულების მთავარი პირობაა მტკიცე საკვები ბაზის შექმნა. გათვალისწინებულია აღმოიფხვრას ჩამორჩენა საკვების წარმოებაში და უზრუნველყოფილ იქნეს მეცხოველეობა ჩვენი ქვეყნის ყველა რაიონში საკმაო რაოდენობის მრავალფეროვანი და სრულფასოვანი საკვებით.

მარცვლეულის წარმოების დაპროექტებული გადიდება შესაძლებლობას მოგვცემს 1965 წელს გამოვყოთ 85-90 მილიონი ტონა კონცენტრირებული საკვები პირუტყვისათვის. ამავე დროს 2-ჯერ მაინც უნდა გადიდდეს თივის წარმოება, სულ ცოტა 4-ჯერ — სილოსის წარმოება, კარტოფილი პირუტყვის საკვებად გამოიყოფა დაახლოებით 2-ჯერ მეტი, ვიდრე 1957 წელს.

საკვების წარმოების გადიდებაში გადამწყვეტი როლი ეკუთვნის სიმინდს. ქვეყნის სხვადასხვა რაიონში დიდ ფართობებზე სიმინდის მოყვანის გამოცდილება დამაჯერებლად ადასტურებს, რომ შესაძლებელია სულ ცოტა 500 ცენტნერი ტაროიანი მწვანე მასის მიღება ერთ ჰექტარზე. კვადრატულ-ბუდობრივი წესით დათესილი სიმინდი, თესვის, მოვლისა და მოსავლის აღების ყველა საშუშაოს სწორი აგროტექნიკისა და სრული მექანიზაციის პირობებში, სხვა კულტურებთან შედარებით საკვები ერთეულის მაქსიმალურ რაოდენობას იძლევა ერთ ჰექტარ ნათესზე მრომისა და სახსრების უმცირესი დანახარჯებით.

ბუნებრივი სათიბებისა და საძოვრების გაუმჯობესების სამუშაოთა დიდი მასშტაბით განხორციელების გზით გათვალისწინებულია გადიდდეს მათი პროდუქტიულობა სულ ცოტა ერთნახევარჯერ.

გათვალისწინებულია გადიდდეს კომბინირებული საკვების წარმოება 18-20 მილიონ ტონამდე 1957 წლის 3,9 მილიონ ტონასთან შედარებით და მიღებულ იქნეს ღონისძიებანი თევზისა და ხორცის მრეწველობის ნარჩენების უფრო სრულად გამოყენებისათვის.

მნიშვნელოვნად გადიდდეს მეცხოველეობის ყველაზე ეკონომიური სადგომების მშენებლობა, განხორციელდეს მეცხოველეობის ფერმების მექანიზაცია, განსაკუთრებით წყლის მიწოდების, ძროხის წველისა და ფერმის — შიგა ტრანსპორტის მექანიზაცია.

4. **სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადება.** საკონტროლო ციფრებით დასახულია აყვანილ იქნას 1965 წელს ძირითადი სახეობის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადება შემდეგ ოდენობამდე:

	1965 წელს (ათას ტონობით)	1965 წელს პროცენტობით 1957 წლის მიმართ
ნედლი ბამბა	5.700-6.100	135-145
შაქრის ჭარხალი	70.000-78.000	180-200
ზეთოვანი კულტურების თესლი	3.560	180
კარტოფილი	11.720	148
სელის ბოჭკო	530	137
ხორცი	11.050	2,2-ჯერ
რძე	40.610	2-ჯერ
მატყლი	540	1,9-ჯერ
კვერცხი (მილიარდობით ცალი)	10	2,3-ჯერ

გათვალისწინებულია დაწესდეს მარცვლეულის დამზადების ოდენობა რამდენადმე მეტი 1958 წლის მოსავლის გეგმური დამზადების ოდენესთან შედარებით, რაც უზრუნველყოფს სახელმწიფოს მოთხოვნილებას პურზე და ამასთან შესაძლებლობას იძლევა მნიშვნელოვნად გადიდდეს მარცვლეულის ხარჯვა კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ხორცის, რძისა და მეცხოველეობის სხვა პროდუქტების წარმოებისათვის.

სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების გადგემა და განხორციელება ყველაზე მჭიდროდ უნდა უკავშირდებოდეს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სწორ განლაგებას ჩვენი ქვეყნის ცალკეულ ზონებსა და რაიონებში, ამასთან გათვალისწინებული უნდა იყოს მათი ბუნებრივი და ეკონომიური პირობები და ხელს უნდა უწყობდეს მწარმოებლური ძალების აღმავლობას სოფლის მეურნეობაში.

სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების გათვალისწინებული გეგმების სრულად და დროზე შესრულება იმის უმნიშვნელოვანესი მაჩვენებელია, რომ სოფლის მშრომელებს სწორად აქვთ შეგნებული საერთო სახელმწიფოებრივი ინტერესები. საჭიროა შემდგომშიც მკაცრად დავიცვათ სახელმწიფო დისციპლინა ამ საკითხში, მივიღოთ ღონისძიებანი ყველა სახეობის სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადების ყოველწლიური გეგმების, აგრეთვე შვიდწლედისათვის დასახული გეგმების წარმატებით მთლიანად და გადაჭარბებით შესრულებისათვის. ამასთან უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს იმ დავალებათა უთუოდ შესრულება, რომ პროდუქცია ბარდებოდეს საერთო საკავშირო ფონდს, რომელიც განკუთვნილია საერთო სახელმწიფოებრივი მოთხოვნილებების დროულად დაფარვისა და რესპუბლიკათშორისო მოწოდების შესრულებისათვის.

5. **საბჭოთა მეურნეობების განვითარება.** მომავალ შვიდწლედში დიდი მასშტაბით გადიდდება სოფლის მეურნეობის პროდუქტების წარმოება საბჭოთა მეურნეობებში. კიდევ უფრო უნდა ამაღლდეს საბჭოთა მეურნეობების როგორც სოფლის მეურნეობის წამყვან სოციალისტურ საწარმოთა როლი. მომავალ შვიდწლედში დასახულია დამთავრდეს საწარმოო და საცხოვრებელი შენობების მშენებლობა საბჭოთა მეურნეობებში, განსაკუთრებით ყამირი მიწების ათვისების რაიონებში. გათვალისწინებულია 1965 წელს უზრუნველყოფილ იქნეს 1957 წელთან შედარებით შესადარ ფასებში მარცვლეულის თვითღირებულების შემცირება სულ ცოტა 30 პროცენტით, ხორცისა — 19 პროცენტით, რძისა — 23 პროცენტით, მატყლისა — 8 პროცენტით, ბამბისა — 20 პროცენტით. საბჭოთა მეურნეობების წარმოების განვითარებისა და საბჭოთა მეურნეობების მაღალი რენტაბელობის უზრუნველყოფისათვის დასახულია მნიშვნელოვნად გაძლიერდეს მათი მატერიალურ-ტექნიკური აღჭურვა, სავსებით დაკმაყოფილდეს საბჭოთა მეურნეობების მოთხოვნილებანი მინერალურ სასუქებზე. განხორციელდება საბჭოთა მეურნეობების სპეციალიზაცია გარკვეულ სახეობათა პროდუქციის წარმოებაში.

6. **სოფლის მეურნეობის მექანიზაცია და ელექტროფიკაცია.** სოფლის მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების დავალებათა შესრულების ერთ-ერთი გადამწყვეტი პირობაა წარმოების მექანიზაციისა და ელექტროფიკაციის ყოველი ღონისძიებით გაფართოება, კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების შემდგომი აღჭურვა მოწინავე ტექნიკით.

შვიდწლედში დასახულია სოფლის მეურნეობისათვის გამომშვებულ იქნეს: 1 მილიონზე მეტი ტრაქტორი, 400 ათასამდე მარცვლეულის კომბაინი და დიდძალი სხვა მანქანა და მოწყობილობა.

ტექნიკური აღჭურვილობის გადიდება შესაძლებელს გახდის შემცირდეს სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოთა განხორციელების ვადები და ფართოდ დაინერგოს სასოფლო-სამეურნეო წარმოების კომპლექსური მექანიზაცია ჩვენი ქვეყნის სხვადასხვა ზონასთან შეფარდებით.

1959-1965 წლებში ფართო მასშტაბით იწარმოებს სოფლის მეურნეობის ელექტროფიკაციის სამუშაოები. გათვალისწინებულია შვიდწლედის დამლევისათვის დამთავრდეს ძირითადად ქვეყნის ყველა კოლმეურნეობის ელექტროფიკაცია, ხოლო საბჭოთა მეურნეობებისა და სარემონტო-ტექნიკური სადგურების ელექტროფიკაცია დამთავრდება მნიშვნელოვნად უფრო ადრე. მომავალ შვიდწლედისათვის დასახული კოლმეურნეობათა ელექტროფიკაციის სამუშაოთა მოცულობა 2,5-ჯერ გადააჭარბებს 1952-1958 წლების ამ სამუშაოთა მოცულობას. ელექტროენერგიის მოხმარება სოფლის მეურნეობაში დაახლოებით 4-ჯერ გადიდდება 7 წლის მანძილზე. სოფლის მეურნეობის ელექტროფიკაციის ამოცანის განსახორციელებლად ფართოდ უნდა ქნეს გამოყენებული კოლმეურნეობათა საშუალებანი საკოლმეურნეობათაშორისო და სარაიონთაშორისო ელექტროსადგურების მშენებლობისათვის. გათვალისწინებულია აგრეთვე საბჭოთა მეურნეობისა და კოლმეურნეობების ელექტრომომარაგება სახელმწიფო ენერგოსისტემების ელექტროქსელისა და ელექტროსადგურებისაგან. კოლმეურნეობები და საბჭოთა მეურნეობები უფრო ფართოდ გამოიყენებენ ელექტროენერგიას წარმოებაში.

7. **სატყეო მეურნეობა.** გათვალისწინებულია ტყის რესურსების გამოყენება იმ ანგარიშით, რომ არა მარტო სრულად დაკმაყოფილდეს ქვეყნის მიმდინარე საჭიროებანი, არამედ აგრეთვე იმ ანგარიშით, რომ დაზოგოს და განახლდეს ტყეები.

სახალხო მეურნეობისა და მოსახლეობის მზარდი მოთხოვნილებანი ხეტყის მასალებზე დაიფარება მერქნის დამზადებისა და გადამუშავების გაძლიერებით ჩრდილოეთის, ურალისა და ციმბირის უხვტყიან რაიონებში. საჭიროა ხეტყის დამამზადებელ ორგანიზაციათა ტექნიკური საშუალებანი და კადრები გამოვიყენოთ ტყის აღდგენის სამუშაოთა განსახორციელებლად.

გათვალისწინებულია განხორციელდეს ტყის ახალი და განმეორებითი გაშენება 262 მილიონ ჰექტარ ფართობზე, დაითესოს და დაირგოს ტყე და განხორციელდეს ტყის განახლების ღონისძიებანი დაახლოებით 11 მილიონ ჰექტარ ფართობზე. გადაუდებელი ამოცანაა ტყის თვისებრივი შედგენილობის გაუმჯობესება, სამუშაოთა განხორციელება ტყის დასაცავად ხანძრისა და მავნებელი მწერებისაგან.

გაფართოვდება მუშაობა ქვეყნის ველიანი და ტყე-ველიანი რაიონების ტყიანობის გასადიდებლად სოფლის მეურნეობაში გამოყენებელი, ძნელად დასამუშავებელი მიწების მოტყეევების გზით, გაიშლება საგზაო მშენებლობა ტყეში და ტყის ამოსაშრობი სამუშაოები.

* * *

ამჟამად სოფლის მეურნეობაში, ისევე როგორც სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში, პირველ პლანზე დგება შრომის ნაყოფიერების გადიდების, პროდუქციის ერთეულის წარმოებისათვის შრომისა და სახსრების დანახარჯთა შემცირების საკითხები. შვიდწლედის მანძილზე შრომის ნაყოფიერება კოლმეურნეობებში უნდა გადიდდეს დაახლოებით 2-ჯერ, ხოლო საბჭოთა მეურნეობებში — 55-60 პროცენტით. თითოეული კოლმეურნეობამ და საბჭოთა მეურნეობამ არა მარტო უნდა უზრუნველყოს რაც შეიძლება მეტი რაოდენობის პროდუქციის მიღება გადაცემული მიწიდან, არამედ ამასთანავე მეურნეობა უნდა აწარმოოს ყაირათიანად, სულ უფრო გონივრულად გამოიყენოს ყველა შესაძლებლობა, უმკაცრესად დაიცვას მომჭირნეობის რეჟიმი. სწორედ ამ საფუძველზე იქნება უზრუნველყოფილი ჩვენში სოფლის მეურნეობის პროდუქციის ფასების ეტაპობრივი შემცირება და ხალხის მასების კეთილდღეობის შემდგომი გაუმჯობესება.

სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრებით გათვალისწინებულია ჩვენი ქვეყნის სასოფლო-სამეურნეო წარმოების შემდგომი აღმავლობის მაღალი ტემპი. უკანასკნელი ხუთი წლის მანძილზე სოფლის მეურნეობაში დიდი ცვლილებანი მოხდა, შეიქმნა ყველა პირობა, რომ წარმატებით გადავჭრათ მომავალი შვიდწლედისათვის დასახული ამოცანები. სოფლის მშრომელთა სოციალისტური შეჯიბრება და მოწინავე კოლმეურნეობებისა და საბჭოთა მეურნეობების გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ რეალურად შესაძლებელია წარმატებით შესრულდეს სოფლის მეურნეობის განვითარების ეს დიდი ამოცანები.

ტრანსპორტისა და კავშირგაბმულობის განვითარება

მომავალი შვიდწლედი იქნება ძირითად სახეობათა ტრანსპორტის, განსაკუთრებით რკინიგზისა და საჰაერო ტრანსპორტის ძირეული ტექნიკური რეკონსტრუქციის პერიოდი.

1. **რკინიგზის ტრანსპორტის ტვირთბრუნვა** შვიდწლედში გადიდდება 1.800-1.850 მილიარდ ტონა-კილომეტრამდე, ანუ 40-45 პროცენტით. 1965 წელს რკინიგზების მთელი ტვირთბრუნვის 85-87 პროცენტს შეასრულებენ ელექტრომავლები და თბომავლები 1958 წლის 26 პროცენტთან შედარებით. ელექტრო წევასა და თბომავლის წევაზე გადაყვანილი რკინიგზების სიგრძე მიაღწევს დაახლოებით 100 ათას კილომეტრს.

ელექტროფიცირებულ იქნება უმნიშვნელოვანესი მაგისტრალები: მოსკოვი-კუბიშევი-ირკუტსკი-შორეული აღმოსავლეთი, მოსკოვი-გორკი-სვერდლოვსკი, მოსკოვი-ყაზანი-სვერდლოვსკი, ყარაღანდა, მაგნიტოგორსკი-უფა, მოსკოვი-ხარკოვი-როსტოვი-მინერალური წყლები და სხვები, რის შედეგად ელექტროფიცირებული რკინიგზების ქსელი გადიდდება დაახლოებით სამჯერ.

ახალ რაიონებში ბუნებრივი რესურსების ათვისებისა და უმნიშვნელოვანეს ეკონომიურ რაიონებს შორის სატრანსპორტო კავშირის გაძლიერებისათვის დასახულია აშენდეს დაახლოებით 9 ათასი კილომეტრი ახალი რკინიგზის მაგისტრალები და დაახლოებით 8 ათასი კილომეტრი მეორე ლიანდაგები. დამთავრდება სამხრეთ ციმბირისა და შუა ციმბირის უდიდესი მაგისტრალების მშენებლობა, აშენდება მთელი რიგი ახალი რკინიგზის ხაზები ყაზახეთის, ურალის, ვოლგისპირეთის რაიონებში. გარდა ამისა, გათვალისწინებულია 2,7 ათასი კილომეტრი რკინიგზების მშენებლობა ტყის მასივების ათვისების რაიონებში.

ავტომატიკისა და ტელემექანიკის უახლესი საშუალებანი ფართოდ იქნება გამოყენებული რკინიგზის ტრანსპორტზე. 1959-1965 წლებში დასახულია ავტომატური ბლოკირებითა და დისპეტჩერული ცენტრალიზაციით მოეწყოს 18-20 ათასი კილომეტრი სიგრძის რკინიგზის ხაზები. ახალი მძლავრი ლოკომოტივების ეფექტიანი გამოყენების უზრუნველსაყოფად მოქმედ ქსელში დაიგება სულ ცოტა 70 ათასი კილომეტრი ახალი, უპირატესად მძიმე ტიპის რელსები.

რკინიგზების ტექნიკურად ხელახლა შეიარაღებისა და ძირითად საშუალებათა გამოყენების შედეგად მრომის ნაყოფიერება რკინიგზის ტრანსპორტზე შვიდწლედში გადიდდება 34-37 პროცენტით და გადააჭარბებს ამერიკის შეერთებული შტატების რკინიგზებზე შრომის ნაყოფიერების თანამედროვე დონეს. რკინიგზების ტვირთზიდვის თვითღირებულება შვიდწლედში შემცირდება დაახლოებით 22 პროცენტით.

2. **საზღვაო ტრანსპორტის ტვირთბრუნვა** შვიდწლედში გადიდდება დაახლოებით ორჯერ, ამასთან მნიშვნელოვნად გაიზრდება სამამულო ფლოტის მონაწილეობა საექსპორტო-საიმპორტო ტვირთის ზიდვაში.

საზღვაო სავაჭრო ფლოტის რეკონსტრუქცია დასახულია ახალი სწრაფმავალი გემებით მისი აღჭურვის ხაზით. საზღვაო ფლოტის საერთო ტონაჟი შვიდწლედში გადიდდება დაახლოებით 2-ჯერ. საზღვაო ნავსადგურების გამტარუნარიანობა გადიდდება 60-70 პროცენტით. შვიდწლედის ბოლოსათვის ნავსადგურებში დასატვირთავ-გადმოსატვირთავ სამუშაოთა კომპლექსური მექანიზაცია აყვანილ იქნება მათი საერთო მოცულობის 75 პროცენტამდე.

3. გადიდდება **სამდინარო ტრანსპორტის** როლი სახალხო მეურნეობის მომსახურებაში და განსაკუთრებით ციმბირის რაიონებში. სამდინარო ტრანსპორტის ტვირთბრუნვა შვიდწლედში გადიდდება დაახლოებით 1,6-ჯერ.

დასახულია შეივსოს და მნიშვნელოვანწილად განახლდეს სამდინარო ფლოტი, გადიდდეს თვითმავალი ფლოტის ტვირთამწეობა დაახლოებით სამჯერ, სამდინარო ნავსადგურების გამტარუნარიანობა — 70-80 პროცენტით, ნავსადგურებში დასატვირთავ-გადმოსატვირთავ სამუშაოთა კომპლექსური მექანიზაციის დონე აყვანილ იქნება 75 პროცენტამდე.

ამოქმედდება ვოლგა-ბალტიის წყლის გზა. მნიშვნელოვნად გაფართოვდება გემთსარემონტო ბაზა, განსაკუთრებით ციმბირის მდინარეთა აუზებში.

4. ნავთობის მრეწველობის სწრაფი განვითარების პირობებში თითქმის ერთისამად გადიდდება **მაგისტრალური მილსადენების** სიგრძე, ხოლო მილსადენი ტრანსპორტის ტვირთბრუნვა შვიდწლედში გადიდდება დაახლოებით 5,6-ჯერ. ეს შესაძლებლობას შექმნის მნიშვნელოვანწილად განვთავისუფლდეთ ნავთობისა და ნავთობის პროდუქტების რკინიგზებით ძვირადღირებული ზიდვისაგან.

5. **საავტომობილო ტრანსპორტის** ტვირთბრუნვა შვიდწლედში გადიდდება დაახლოებით 1,9-ჯერ და მგზავრთა გადაყვანა ავტობუსებით — ერთისამად და მეტად. შემდგომ განვითარდება საერთო სარგებლობის საავტომობილო ტრანსპორტი და განმტკიცდება საავტომობილო მეურნეობა სახალხო მეურნეობის საბჭოებში, გადიდდება სატვირთო ავტომობილ-ტაქსის პარკი, მკვეთრად გაიზრდება ცენტრალიზებული ტვირთზიდვა, რაც შესაძლებლობას მოგვცემს მოვახდინოთ არაეკონომიურ წვრილ ავტომეურნეობათა ლიკვიდაცია. ავტომობილების საერთო ტვირთამწეობა გადიდდება 40 პროცენტით და მეტით, საავტომობილო პარკი შეივსება ახალი კონსტრუქციების მანქანებით. ავტობუსების პარკი გაიზრდება 4,4-ჯერ.

შვიდწლედში უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა საავტომობილო გზების მშენებლობის გაძლიერება. 1959-1965 წლებში დასახულია აშენდეს საერთო სახელმწიფო მნიშვნელობის საავტომობილო გზები 2,8-ჯერ მეტი, ვიდრე წარსულ შვიდწლედში. ამასთან უმნიშვნელოვანეს

(გაგრძელება მე-3 გვერდზე)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959–1965 წლების საკონტროლო ციფრები

(თეზისები ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის მოხსენებისა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXI ყრილობაზე)

(გაგრძელება)

ბიმართულებებზე გზები აშენდება უპირატესად ცემენტ-ბეტონის საფარით. მნიშვნელოვნად გაფართოვდება რესპუბლიკური, საოლქო და ადგილობრივი მნიშვნელობის გზების ქსელი მაგარი საფარით, განსაკუთრებით ყამირი მიწების ათვისების რაიონებში.

6. **საჰაერო ტრანსპორტი** ჩქაროსნული მრავალადგილიანი ტურბორეაქტიული და ტურბოხრახნიანი თვითმფრინავების დანერგვის შედეგად სამგზავრო ტრანსპორტის ერთ-ერთი მთავარი სახეობა გახდება. მგზავრთა გადაყვანა საჰაერო ტრანსპორტით შვიდწლეულში გაიზრდება დაახლოებით 6-ჯერ. უახლესი ტიპების მძიმე თვითმფრინავების ექსპლოატაციის უზრუნველსაყოფად დასახულია რეკონსტრუირებულ და აგებულ იქნას 90-ზე მეტი აეროპორტი, საჰაერო ხაზები აღჭურვილ იქნება თვითმფრინავის ტარების თანამედროვე საშუალებებით, გაფართოვდება აეროპორტების ქსელი ადგილობრივ საჰაერო ხაზებზე.

7. შემდგომ განვითარდება **კავშირგაბმულობა**. კავშირგაბმულობის საქალაქთაშორისო კაბელის ხაზების ქსელი გაიზრდება ერთიორად, კავშირგაბმულობის რადიორელეური ხაზების სიგრძე — დაახლოებით 6-ჯერ. დასახულია რადიომაუწყებელი სადგურების სიმძლავრის გადიდება და სატელევიზიო და ულტრამოკლეტალღიანი მაუწყებლობის ფართოდ დანერგვის, აგრეთვე ფერადი ტელევიზიის დანერგვის სამუშაოთა დაჩქარება. სატელევიზიო სადგურების რაოდენობა გადიდდება 2,6-ჯერ. 1959-1965 წლებში ქალაქთა ტელეფონის სადგურები გადიდდება ერთნახევარჯერ, დამთავრდება მუშაობა სოფლის რადიოფიკაციისა და ტელეფონიზაციისათვის.

კაპიტალური დაბანდება სახალხო მეურნეობაში და კაპიტალური მშენებლობა

1. მომავალი შვიდწლედი იქნება ქვეყნის ყველა რაიონში და განსაკუთრებით აღმოსავლეთ რაიონებში მშენებლობის უმაგალითო გაშლის პერიოდი. **სახელმწიფო კაპიტალური დაბანდების მოცულობა 1959-1965 წლებში გაიზრდება 1,8-ჯერ წინა შვიდწლედთან შედარებით და თითქმის გაუტოლდება სახალხო მეურნეობაში კაპიტალური დაბანდების მოცულობას საბჭოთა ხელისუფლების მთელი არსებობის მანძილზე.**

კაპიტალური დაბანდების მოცულობა ხასიათდება შემდეგი მაჩვენებლებით (მილიარდი მანეთობით შესადარ ფასებში):

	1952-1958 წლები	1959-1965 წლები	ზრდის პროცენტი
სულ სახალხო მეურნეობაში	1.072	1.940-1.970	181-184
აქედან:			
საწარმოო დანიშნულების ობიექტების მშენებლობა	821	1.488-1.513	181-184
საბინაო და კომუნალური მშენებლობა	208	375-380	180-183
განათლების, კულტურისა და ჯანმრთელობის დაცვის ობიექტების მშენებლობა	43	77	179

კომუნისტური პარტია უპირველეს მნიშვნელობას ანიჭებს კაპიტალური დაბანდების ყველაზე ეფექტიან გამოყენებას, რაც საშუალებას გვაძლევს სახსრების ნაკლები დახარჯვით ვზარდოთ საწარმოო სიმძლავრენი და გავადიდოთ მრეწველობის პროდუქციის გამოშვება ყველაზე მოკლე ვადებში, ამასთან მკვეთრად გავადიდოთ შრომისნაყოფიერება და შევამციროთ პროდუქციის თვითღირებულება.

თუ ქვეყნის ზოგიერთი ისეთი რაიონის განვითარების პერსპექტივების განსაზღვრისას, სადაც ახალი აღმოჩენილია ბუნებრივი სიმდიდრენი, სწორი იქნება კაპიტალური დაბანდება გამოვიყენოთ ახალი საწარმოების (ნავთობის, გაზის მომპოვებელი, ელექტროენერგიის გამოსაუშავებელი, ნედლეული რესურსების წარმოების გასაფართოებელი და სხვ.) მშენებლობაში, მთელი რიგი დარგების და განსაკუთრებით გადამმუშავებელი მრეწველობის მიმართ შვიდწლიანი გეგმა იმას ითვალისწინებს, რომ უახლოეს წლებში კაპიტალური დაბანდება უნდა მოხმარდეს მოქმედ საწარმოთა ძირეულ რეკონსტრუქციას, გაფართოებასა და ტექნიკურ ხელახალ შეიარაღებას კომპლექსური მექანიზაციისა და ავტომატიზაციის და ახალი ტექნოლოგიური პროცესების ბაზაზე, რომლებიც ითვალისწინებენ მოწყობილობის ფართო განახლებასა და მოდერნიზაციას.

საწარმოთა რეკონსტრუქცია უნდა ხდებოდეს მოკლე ვადებში და აუცილებლად თან ახლდეს საწარმოო სიმძლავრეთა მატება და შრომის ნაყოფიერების მნიშვნელოვანი ზრდა.

მოქმედი საწარმოების რეკონსტრუქციის განხორციელება დიდი მასშტაბით, აგრეთვე ნაწილობრივი გაფართოება და ტექნიკური ხელახალი შეიარაღება ბევრ შემთხვევაში საშუალებას მოგვცემს მნიშვნელოვნად ნაკლები ფულადი და მატერიალური დანახარჯითა და უფრო სწრაფად, ვიდრე ახალ საწარმოთა მშენებლობის დროს, უახლოეს წლებში გადავჭრათ პროდუქციის გაზრდის გადიდების ამოცანა.

პირველი ხუთწლედების წლებში შექმნილ და უფრო ძველ ბევრ საწარმოში მომწიფდა იმის საჭიროება, რომ მოძველებული მოწყობილობა შეიცვალოს, მოხდეს ფართობების რეკონსტრუქცია და ცალკეულ შემთხვევებში გადიდება, რათა მნიშვნელოვნად მოვახდინოთ წარმოების ინტენსიფიკაცია და შევქმნათ ამ საწარმოებში წარმოების პირობები, რომლებიც შეესაბამება ტექნიკის თანამედროვე მოთხოვნებს და უზრუნველყოფს შრომის ნაყოფიერების საჭირო ზრდას.

მთელ რიგ ეკონომიურ რაიონებში მოქმედ საწარმოთა რეკონსტრუქციის განხორციელებას გვიკარნახებს იმის საჭიროება, რომ ყველაზე რაციონალურად გადავჭრათ რაიონის მრეწველობის კომპლექსური განვითარების საკითხები, რათა უფრო მიზანშეწონილად მოვაწყოთ რაიონის საწარმოთა კომპლექტაცია საჭირო ნაწარმით და არსებითად გავაუმჯობესოთ კოოპერაცია მრეწველობაში.

2. 1959-1965 წლებში მთლიანად სახელმწიფო კაპიტალური დაბანდების მოცულობის 1,8-ჯერ ზრდის დროს კაპიტალური დაბანდება მრეწველობაში დაახლოებით 2-ჯერ გაიზრდება წარსულ შვიდწლედთან შედარებით.

დასახულია **შავი მეტალურგიის** საწარმოთა მშენებლობისათვის გამოიყოს დაახლოებით 100 მილიარდი მანეთი, რაც 2,4-ჯერ გადააჭარბებს კაპიტალურ დაბანდებას შავ მეტალურგიაში 1952-1958 წლებში. ამასთან კაპიტალური დაბანდება რკინის მადნის მრეწველობის განვითარებაში 2,8-ჯერ გადიდდება.

გათვალისწინებულია **ქიმიური მრეწველობის** განვითარებისათვის გამოიყოს 100-105 მილიარდი მანეთი, აქედან 16 მილიარდი მანეთი ქიმიური პროდუქტების გადამმუშავებელ საწარმოთა განვითარებისათვის. ქიმიური მრეწველობის განვითარებისათვის გათვალისწინებულ მთელ ასიგნებათა დაახლოებით ნახევარი მოხმარდება პლასტიკური მასების, ხელოვნური და სინთეზური ბოჭკოების, სინთეზური კაუჩუკის, სპირტის საწარმოთა მშენებლობას.

კაპიტალური დაბანდება **ნავთობისა და გაზის მრეწველობაში** შეადგენს 170-173 მილიარდ მანეთს, ესე იგი გაიზრდება 2,3-2,4-ჯერ. ამასთან კაპიტალური დაბანდების მოცულობა გაზის მრეწველობაში გაიზრდება 4,2-ჯერ, ხოლო ნავთობის ქიმიის ობიექტების მშენებლობაში — 25-ჯერ წარსულ შვიდწლედთან შედარებით.

ქვანახშირის მრეწველობის განვითარებისათვის გამოყოფილია 75-78 მილიარდი მანეთი, რაც 22-27 პროცენტით მეტია, ვიდრე 1952-1958 წლებში. ამასთან ზრდის უფრო მაღალი ტემპი დასახულია ქვეყნის აღმოსავლეთი რაიონების ქვანახშირის მრეწველობის და კოქსვადი ქვანახშირის ამოღების განვითარებისათვის.

კაპიტალური დაბანდება **ელექტროსადგურების, ელექტრო და თბოელექტროსადგურების მშენებლობაში** დადგენილია 125-129 მილიარდი მანეთის ოდენობით, ე. ი. იდიდება დაახლოებით 1,7-ჯერ. ამასთან მიღებულია მხედველობაში თბოელექტროსადგურთა უპირატესი მშენებლობის უზრუნველყოფა.

კაპიტალური დაბანდება **ხე-ტყის, ქაღალდისა და ხის დასამუშავებელ მრეწველობაში** დადგენილია 58-60 მილიარდი მანეთის ოდენობით, ესე იგი იდიდება ორჯერ და მეტად. ამ თანხის დაახლოებით 60 პროცენტი ხმარდება ცელულოზა-ქაღალდის და ხის დასამუშავებელი მრეწველობის განვითარებას.

1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრებით გათვალისწინებულია კაპიტალური დაბანდება **მსუბუქი და კვების მრეწველობის** განვითარებისათვის 80-85 მილიარდი მანეთის ოდენობით, ანუ დაახლოებით ორჯერ მეტი, ვიდრე წინა შვიდწლედში.

საბინაო და კომუნალური მშენებლობისათვის გათვალისწინებულია 375-380 მილიარდი მანეთი, რაც ნიშნავს 80-83 პროცენტით გადიდებას წინა შვიდწლედთან შედარებით.

დიდი სახსრებია გამოყოფილი ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისა და განსაკუთრებით სკოლა-ინტერნატების, საავადმყოფოების, საბავშვო დაწესებულებათა და კულტურისა და ჯანმრთელობის დაცვის სხვა დაწესებულებათა მშენებლობისათვის.

სოფლის მეურნეობაში გათვალისწინებულია სახელმწიფო კაპიტალური დაბანდება დაახლოებით 150 მილიარდი მანეთის ოდენობით.

კოლმეურნეობათა შემოსავლის გადიდება მიწათმოქმედებისა და მეცხოველეობის სასაქონლო პროდუქციის ზრდის შედეგად შესაძლებლობას მისცემს მათ განახორციელონ დიდი კაპიტალდაბანდება საკუთარი სახსრებით. წინასწარი გამოანგარიშებით, კოლმეურნეობებს შეუძლიათ 1959-1965 წლებში შეასრულონ საწარმოო, კულტურულ-საყოფაცხოვრებო ობიექტების მშენებლობის, სოფლის კეთილმოწყობის სამუშაოები 250 მილიარდი მანეთის მოცულობით და 95 მილიარდი მანეთი დახარჯონ ტექნიკის შესაძენად.

ამრიგად, სახელმწიფოსა და კოლმეურნეობათა კაპიტალური დაბანდების საერთო მოცულობა სოფლის მეურნეობაში 1959-1965 წლებში შეადგენს დაახლოებით 500 მილიარდ მანეთს და თითქმის ორჯერ გადააჭარბებს ფაქტიურ დაბანდებას, რომელიც გაწეული იყო 1952-1958 წლებში.

რკინიგზის ტრანსპორტის განვითარებისათვის გათვალისწინებულია გამოიყოს 110-115 მილიარდი მანეთი, ანუ 83-92 პროცენტით მეტი, ვიდრე დახარჯული იყო წინა შვიდ წელიწადში. ამასთან კაპიტალდაბანდება რკინიგზების ელექტროფიკაციაში გადიდდება 2,7-ჯერ.

3. კაპიტალური მშენებლობის დასახული გრანდიოზული პროგრამა უნდა განხორციელდეს სახელმწიფო სახსრების მაქსიმალური ეკონომიით როგორც საწარმოო ობიექტების მშენებლობის, ისე საბინაო და კულტურულ-საყოფაცხოვრებო მშენებლობის მხრივ.

უწინარეს ყოვლისა საჭიროა, რომ ჩვენი საგეგმო და სამეურნეო ორგანოები განსაკუთრებული გულმოდგინებით და ეკონომიური მომჭირნეობით მიუდგნენ ეკონომიურ რაიონებში საწარმოთა განლაგებას, მშენებარე საწარმოთა სპეციალიზაციას, აგრეთვე ერთ რაიონში მშენებარე საწარმოთა მიზანშეწონილი კოოპერირების განხორციელებას.

საჭიროა გადაჭრით დავძლიოთ ყოფილ უწყებათა წინანდელი მანკიერი პრაქტიკა საწარმოთა დაპროექტებისა და განლაგების საქმეში, როცა ყოველი მშენებლობა ერთსა და იმავე რაიონში დამოუკიდებლად, სხვებისაგან იზოლირებულად, იძენდა კუსტარულ სამშენებლო ბაზებს, ხოლო ყოველი საწარმო დაპროექტდებოდა ცალკე საკუთარი დამხმარე, სარემონტო საამქროებით და სახელოსნოებთ, კომუნიკაციებით ისე, რომ ანგარიშს არ უწევდა სხვა საწარმოებთან კოოპერირებას, რაც იწვევდა მშენებლობის გაძვირებასა და საწარმოთა ექსპლოატაციის ხარჯების გაუმართლებელ გადიდებას.

ახალ საწარმოთა დაპროექტება უნდა წარმოებდეს ზედმეტობის გაუწევლად, პროგრესული ტექნოლოგიური პროცესების, უახლესი ტექნიკის, ავტომატიზაციისა და მექანიზაციის წარმოების მაღალი ტექნიკურ-ეკონომიური მაჩვენებლების გათვალისწინებით, ამასთან უნდა შემცირდეს გამოსაშვები პროდუქციის ერთეულზე კაპიტალური დაბანდება, აგრეთვე ყოველივე იმის შექმნის გათვალისწინებით, რაც საჭიროა შრომის პირობების შემდგომი გაუმჯობესებისათვის (განათება, ვენტილაცია, საშხაპეები და სხვ.).

მომწიფდა საჭიროება, რომ გაუქმდეს დამპროექტებელი ორგანიზაციების სამუშაოთა დაფინანსების მოქმედი წესი — ისინი სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გადაყვანილ იქნენ სამეურნეო ანგარიშზე.

გადაჭრით უნდა აღიკვეთოს მრავალ მშენებლობასა და ობიექტზე კაპიტალური დაბანდების დაქსაქსვის პრაქტიკა.

მშენებლობის დარგში რომ წარმატებით გავართვათ თავი ამოცანებს, საჭიროა **უზრუნველყოფილ იქნას მშენებლობის შემდგომი ფართო ინდუსტრიალიზაცია,** სამშენებლო წარმოება გადაიქცეს ქარხნის პირობებში დამზადებული ბლოკების, ნაწილებისა და დეტალებისაგან შენობათა და ნაგებობათა აწყობისა და მონტაჟის მექანიზებულ პროცესად.

სამშენებლო ინდუსტრიისა და საშენი მასალების მრეწველობის განვითარებისათვის გამოიყოფა კაპიტალური დაბანდება 110-112 მილიარდი მანეთის რაოდენობით, ანუ 78-82 პროცენტით მეტი წარსულ შვიდწლედთან **შედარებით.**

თანამედროვე ინდუსტრიული მშენებლობის საფუძველია ასაწყობი რკინაბეტონი. 1958 წელს გამოშვებულ იქნება 17 მილიონ კუბურ მეტრზე მეტი ასაწყობი რკინაბეტონი, რაც თითქმის 8-ჯერ აღემატება მისი წარმოების მოცულობას 1953 წელს. 1965 წელს დასახულია ასაწყობი რკინაბეტონის წარმოება გადიდდეს 1958 წელთან შედარებით დაახლოებით 2,5-ჯერ. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს წინასწარ დაძაბული ასაწყობი რკინაბეტონის კონსტრუქციების, საკედლე პანელებისა და ბლოკების წარმოების გადიდებას.

1959-1965 წლებში დასახულია განხორციელდეს სამშენებლო ინდუსტრიის ტექნიკური ბაზის განმტკიცებისა და მშენებლობაში მასობრივ და შრომატევად სამუშაოთა კომპლექსური მექანიზაციის დამთავრების ღონისძიებანი. მშენებელი ორგანიზაციები დიდი რაოდენობით მიიღებენ ახალ, სრულყოფილ მანქანებს, მექანიზმებსა და სატრანსპორტო საშუალებებს. საჭიროა განგრძობილ იქნას სამშენებლო-სამონტაჟო ორგანიზაციების გამსხვილებისა და სპეციალიზაციის ეკონომიურ რაიონებში ერთიანი ტერიტორიული სამშენებლო ორგანიზაციების შექმნის სამუშაოები.

5. მშენებლობის დასახული პროგრამის განხორციელება მოითხოვს **საშენი მასალების მრეწველობის** შემდგომ განვითარებას.

საჭიროა მომავალ შვიდწლედში გაჩაღდეს საშენი მასალების წარმოება ისეთი მასშტაბით, რომელიც შესაძლებლობას მოგვცემს სავსებით უზრუნველვყოთ სახელმწიფო კაპიტალური მშენებლობის, აგრეთვე ქალაქებში ინდივიდუალური საბინაო მშენებლობისა და შენობათა რემონტის მოთხოვნილება მათზე, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესდეს სოფელ ადგილებში საკოლმეურნეო და ინდივიდუალური საბინაო მშენებლობის ძირითად საჭიროებათა დაკმაყოფილება. ამ მიზნით საკონტროლო ციფრების პროექტით დასახულია გადიდდეს ცემენტის წარმოება 1965 წელს 75-81 მილიონ ტონამდე, ე. ი. 2,2-2,4-ჯერ 1958 წელს მის წარმოებასთან შედარებით, ასაწყობი რკინაბეტონის კონსტრუქციებისა და დეტალებისა — 42-45 მილიონ კუბურ მეტრამდე, ანუ დაახლოებით 2,5-ჯერ, შიფერისა — 6 მილიარდი პირობითი ფილამდე, ანუ 2,5-ჯერ, რბილი სახურავისა — დაახლოებით 1,3 მილიარდ კვადრატულ მეტრამდე ანუ 2-ჯერ, ფანჯრის მინისა — დაახლოებით 220 მილიონ კვადრატულ მეტრამდე ანუ 1,7-ჯერ 1958 წელთან შედარებით. საკონტროლო ციფრებში გათვალისწინებულია საშენ მასალათა წარმოების ზრდის უფრო მაღალი ტემპი ჩვენი ქვეყნის აღმოსავლეთ რაიონებში.

1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრებში გათვალისწინებულია განხორციელდეს აზბესტის მრეწველობის განვითარებისა და აზბესტ-ცემენტის ნაწარმის მკვეთრი გადიდების დიდი ღონისძიებანი. აზბესტ-ცემენტის ნაწარმის ფართოდ დანერგვა მოგვცემს დიდ ეკონომიურ ეფექტს, შესაძლებელს გახდის შემცირდეს სამშენებლო სამუშაოთა ღირებულება და გაუმჯობესდეს მათი ხარისხი. დასახულია სავსებით დაკმაყოფილდეს სახალხო მეურნეობის მოთხოვნილება ამ მასალებზე და უზრუნველყოფილ იქნას აზბესტის წარმოება საექსპორტოდ.

განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს იმ საშენი მასალებისა და ნაწარმის დანერგვას, რომლებიც დამზადებულია მაზუთისა და ტორფისაგან მიღებული პლასტიკური მასებისა და ფისების ბაზაზე.

დასახულია შვიდწლედში მნიშვნელოვნად გადიდდეს ცემენტის მრეწველობის საწარმოო სიმძლავრენი მოქმედი ქარხნების გაფართოებით და რეკონსტრუქციით და ამ ქარხნებში წარმოების ინტენსიფიკაციით, აგრეთვე ახალი ქარხნების მშენებლობით და ამუშავებით.

მიზანშეწონილად იქნას მიჩნეული საცხოვრებელი სახლების გადახურვა ქალაქებში დათბუნებული რკინაბეტონით ან აზბესტ-შიფერით, აიკრძალოს საცხოვრებელი სახლების გადახურვა რკინის სახურავით.

ახალი საწარმოების მშენებლობა და მოქმედი საწარმოების რეკონსტრუქცია განხორციელდება უახლესი პროგრესული მოწყობილობის ბაზაზე.

შემდგომ უნდა განვითარდეს ადგილობრივი საშენი მასალების წარმოება ადგილობრივი მრეწველობისა და საკოლმეურნეობათშორისო სამშენებლო ორგანიზაციების სისტემაში.

6. მოწინავე სამშენებლო ორგანიზაციათა გამოცდილება გვიჩვენებს, რომ ჩვენ გვაქვს უდიდესი შესაძლებლობანი **შევამციროთ მშენებლობის ვადები სახალხო მეურნეობის ყველა დარგში.** მაგალითად, 1958 წელს დიდი ბრძმედების მშენებლობა განხორციელდა 6-8 თვეში. დიდი წარმატებანია მოპოვებული უკანასკნელ ხანს საბინაო მშენებლობის ვადების შემცირებაში.

მაგრამ ბევრი საწარმოსა და ნაგებობის მშენებლობა მეტისმეტად ჭიანურდება, რაც იწვევს უზარმაზარი მატერიალური სახსრების ხანგრძლივი პერიოდით დაბანდებას დაუმთავრებელ მშენებლობაში. მშენებლობის ხანგრძლივ ვადებს უმთავრესად იწვევს მრავალ მშენებლობაში სახელმწიფო სახსრების დაქსაქსვის არსებული პრაქტიკა. ოლქების, მხარეებისა და რესპუბლიკების პარტიულ, საბჭოთა, სამეურნეო ორგანოთა ზოგიერთი ხელმძღვანელი, ნაცვლად იმისა, რომ თავი მოუყაროს კაპიტალურ დაბანდებას ასამუშავებელ ობიექტებზე, ცდილობს სახელმწიფო გეგმებში შეიტანოს ახალი ობიექტების მშენებლობა. ანგარიშს არ უწევს მათი მატერიალურ-ტექნიკური და ფინანსური უზრუნველყოფის შესაძლებლობებს და საერთო სახელმწიფოებრივ მიზანშეწონილობას. ასეთ მანკიერ პრაქტიკას გადაჭრით უნდა მოვუღოთ ბოლო. საჭიროა მკაცრად დავიცვათ წესი, რომლის მიხედვით ყოველი ახლად დაწყებული მშენებლობა უზრუნველყოფილი იქნება მატერიალური და ფინანსური რესურსებით მშენებლობის მთელ პერიოდში ისე, რომ შესაძლებელი გახდეს ახალი ობიექტების მშენებლობის დამთავრება უფრო მოკლე ვადებში. ახალი მშენებლობისათვის სახსრები უნდა გამოვყოთ მხოლოდ იმ პირობებში, როცა სახსრებით საჭირო ოდენობით დაკმაყოფილებულია მშენებარე და უწინარეს ყოვლისა ასამუშავებელი ობიექტები.

კაპიტალური მშენებლობის მოცულობის გადიდებასთან ერთად სულ უფრო დიდი მნიშვნელობა ენიჭება მშენებლობაში გამოსაყენებელი მატერიალური და ფინანსური სახსრების ეკონომიას. მშენებლობის ღირებულების შემცირებას, ყველა სამშენებლო ორგანიზაციისა და საწარმოს რენტაბელურ მუშაობას. მშენებლობის თანამედროვე მასშტაბის პირობებში სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა სახარჯთაღრიცხვო ღირებულების მხოლოდ ერთი პროცენტით შემცირება იძლევა მილიარდ მანეთზე მეტ ეკონომიას.

სამშენებლო-სამონტაჟო სამუშაოთა თვითღირებულება შვიდწლედის განმავლობაში უნდა შემცირდეს სულ ცოტა 6 პროცენტით. საბინაო მშენებლობაში დასახულია შემცირდეს ერთი კვადრატული მეტრი საცხოვრებელი ფართობის საშუალო ღირებულება სულ ცოტა 14 პროცენტით.

სამშენებლო ინდუსტრიის შემდგომი აღმავლობის გადამწყვეტი პირობაა **შრომის ნაყოფიერების განუხრელი ზრდა.** მშენებლობის შემდგომი ინდუსტრიალიზაციის, მასობრივ და შრომატევად სამუშაოთა კომპლექსური მექანიზაციის დამთავრების, სამშენებლო წარმოების ორგანიზაციის გაუმჯობესების, ნოვატორთა მოწინავე გამოცდილების ფართოდ გავრცელების საფუძველზე დასახულია 1959-1965 წლებში გადიდდეს შრომის ნაყოფიერება მშენებლობაში 60-65 პროცენტით.

III. მოკავშირე რესპუბლიკების მწარმოებლური ძალების განლაგება და მეურნეობის განვითარება

კომუნისტური პარტია სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების გეგმების შემუშავებისას ხელმძღვანელობს ლენინური ეროვნული პოლიტიკით, ითვალისწინებს, რომ საჭიროა მწარმოებლური ძალების სწორი განლაგება ქვეყნის ტერიტორიაზე იმ მიზნით, რომ მიღწეულ იქნას უმეტესი ეკონომიური ეფექტი და უზრუნველყოფილ იქნას ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის ეკონომიკის აღმავლობა.

ჯერ კიდევ 1918 წელს ვ. ი. ლენინი ამბობდა, რომ ქვეყნის ეკონომიური აღმავლობის გეგმაში უნდა შედიოდეს მრეწველობის რაციონალური განლაგება ნედლეულის სიახლოვისა და იმ თვალსაზრისით, რომ შესაძლებელი იყოს შრომის უმცირესი დახარჯვა, როცა ხდება გადასვლა ნედლეულის დამუშავებიდან ნახევარფაბრიკატების დამუშავების ყველა იმ თანმიმდევრულ სტადიაზე, რომლებიც საჭიროა მზა პროდუქტის მისაღებად.

ლენინის ამ მითითებებს განსაკუთრებული მნიშვნელობა ენიჭება ახლა, როცა ჩვენი ქვეყანა იწყებს კომუნისტური მშენებლობის ახალი გრანდიოზული პროგრამის განხორციელებას.

სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრებით გათვალისწინებულია ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის ეკონომიკისა და კულტურის შემდგომი აღმავლობის ინტერესები.

გათვალისწინებულია, რომ სამეურნეო ბრუნვაში მოვაქციოთ შინაარსით ყველაზე მდიდარი და ექსპლოატაციის პირობებით ხელსაყრელი ბუნებრივი რესურსები, განსაკუთრებით ჩვენი ქვეყნის აღმოსავლეთ რაიონებში, უფრო სრულად გამოვიყენოთ შრომითი რესურსები სხვადასხვა რაიონსა და ყველა რესპუბლიკაში დაგროვებული საწარმოო გამოცდილებისა და არსებული საწარმოო ფონდების შესაბამისად, შემდგომ მივუახლოოთ მრეწველობა ნედლეულისა და საბადოების წყაროებს, ყოველი ღონისძიებით განვავითაროთ სპეციალიზაცია და კოოპერირება მრეწველობაში, გავაუმჯობესოთ სამეურნეო კავშირი რაიონებს შორის, რაციონალურად გამოვიყენოთ ყველა სახეობის ტრანსპორტი.

საკონტროლო ციფრებით გათვალისწინებული დავალებანი უზრუნველყოფენ როგორც რესპუბლიკების, ისე დიდი ეკონომიურ-გეოგრაფიული რაიონების, მაგალითად, ურალის, ციმბირის, შუა აზიის, ამიერკავკასიისა და სხვების მეურნეობის შემდგომ სპეციალიზაციასა და კომპლექსურ განვითარებას. ამასთან საჭიროა გადაჭრით ვიბრძოლოთ კომპლექსური მეურნეობის როგორც კარდახშული მეურნეობის კუთხური გაგების წინააღმდეგ. დიდი ეკონომიურ-გეოგრაფიული რაიონების გამოყოფა დაგეგმვაში ხელს უწყობს საბჭოთა კავშირის სახალხო მეურნეობის სწორ გეოგრაფიულ განლაგებასა და უფრო ეკონომიურ ტერიტორიულ ორგანიზაციას.

ძირითადი ძვრები მწარმოებლური ძალების განლაგებაში მომავალი შვიდწლედის მანძილზე დასახულია უწინარეს ყოვლისა ჩვენი ქვეყნის აღმოსავლეთ რაიონების ეკონომიკის დაჩქარებული განვითარების მხრივ. **აღმოსავლეთ რაიონების,** მათ შორის ურალის, ციმბირის, შორეული აღმოსავლეთის, ყაზახეთისა და შუა აზიის განვითარებას 1959-1965 წლებში მოხმარდება კაპიტალური დაბანდება კაპიტალდაბანდების მთელი მოცულობის 40 პროცენტზე მეტი. აღმოსავლეთ რაიონების ხვედრითი წონა უმნიშვნელოვანესი სახეობის პროდუქციის საერთო საკავშირო წარმოებაში გადიდდება და 1965 წელს შეადგენს: **თუჯის** წარმოებაში — დაახლოებით 43 პროცენტს, **ფოლადის** გამოდნობაში — 47 პროცენტს, **ნაგლინის** წარმოებაში — 48 პროცენტს, **ქვანახშირის** ამოღებაში — დაახლოებით 50 პროცენტს, **ნავთობის** მოპოვებაში — 30 პროცენტს, **ელექტროენერგიის** გამომუშავებაში — 46 პროცენტს და **დახერხილი ნეტყის** წარმოებაში — 45 პროცენტზე მეტს.

გათვალისწინებულია ამუშავდეს ჩვენი ქვეყნის მესამე მეტალურგიული ბაზის სიმძლავრეები, აქედან დაახლოებით 7,5 მილიონი ტონა თუჯის წარმოებისა.

ციმბირისა და ყაზახეთის რაიონებში ქვეყნის სხვა რაიონებთან შედარებით უპირატესად განვითარდება ქვანახშირის მრეწველობა იმასთან დაკავშირებით, რომ აქ თავმოყრილია ქვანახშირის საბადოები, რომლებსაც დამუშავების ყველაზე ხელსაყრელი სამთოგეოლოგიური პირობები აქვთ. ქვანახშირის ამოღების მატება ამ რაიონებში შვიდწლედის მანძილზე შეადგენს ჩვენი ქვეყნის ქვანახშირის ამოღების საერთო მატების დაახლოებით 60 პროცენტს. შეიქმნება აგრეთვე მძლავრი ენერგეტიკული ბაზა ციმბირისა და ყაზახეთის რაიონებში. ელექტროენერგიის გამომუშავება აქ შვიდწლედის მანძილზე 3,3-3,5-ჯერ გაიზრდება, ხოლო ელექტროენერგიის წარმოების მატება ქვეყნის საერთო მატების თითქმის 35 პროცენტს შეადგენს.

აღმოსავლეთ რაიონების ენერგეტიკულ სიმძლავრეთა დიდი ზრდა და იაფი ელექტროენერგია ხელსაყრელ პირობებს შეუქმნის ელექტროტევად წარმოებათა და უწინარეს ყოვლისა ფერადი მეტალურგიის განვითარებას.

დასახულია ძვრები ნავთობისა და გაზის მრეწველობის განლაგებაში, რომელიც უპირატესად განვითარდება სსრ კავშირის ევროპულ ნაწილსა და შუა აზიაში ამ რაიონებში აღმოჩენილი ნავთობისა და გაზის მდიდარ საბადოთა ბაზაზე.

ნავთობისა და გაზის მრეწველობის განლაგებაში შვიდწლედის მანძილზე არსებითი იქნება ნავთობგადამამუშავებელი ქარხნების მშენებლობა ნავთობის პროდუქტების მოხმარების თითქმის ყველა ძირითად რაიონში, ნავთობსადენთა და გაზსადენთა დიდი ქსელის მშენებლობა.

მრეწველობისა და მშენებლობის მართვის გარდაქმნის შედეგად მკვეთრად გაიზარდა მოკავშირე რესპუბლიკების როლი მეურნეობის ხელმძღვანელობაში.

სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრებით გათვალისწინებულია ყველა მოკავშირე რესპუბლიკის შემდგომი ყოველმხრივი ეკონომიური და კულტურული აღმავლობა.

(გაგრძელება მე-4 გვერდზე)

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრები

(თეზისები ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის მოხსენებისა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXI ყრილობაზე)

(გაგრძელება)

რუსეთის საბჭოთა ფედერაციული სოციალისტური რესპუბლიკა

რუსეთის სფსრ მრეწველობის მთლიანი პროდუქცია შვიდწლედის მანძილზე დაახლოებით 80 პროცენტით გადიდდება. თუჯის გამოდნობა გადიდდება 70-85 პროცენტით, ფოლადისა — 60-69 პროცენტით, ალუმინის წარმოება — დაახლოებით სამჯერ, ელექტროენერგიის გამომუშავება — 2-ჯერ და მეტად.

დასახულია ნავთობის ამოღება გადიდდეს 2,1-2,3-ჯერ და გაზისა — თითქმის 6-ჯერ. განსაკუთრებით დიდად განვითარდება ნავთობმომპოვებელი მრეწველობა თათრეთის ასს რესპუბლიკაში, ბაშკირეთის ასს რესპუბლიკასა და კუიბიშევის ოლქში. რუსეთის ფედერაციის სხვადასხვა რაიონში დასახულია აშენდეს 6-7 ახალი დიდი ნავთობგადასამუშავებელი ქარხანა და 15 ათასზე მეტი კილომეტრი მაგისტრალური მილსადენი. არსებითად ახლად შეიქმნება ნავთობგადასამუშავებელი მრეწველობა ჩრდილო-დასავლეთის, ცენტრისა და აღმოსავლეთ ციმბირის რაიონებში.

ქვანახშირის მრეწველობაში ძირითადი ყურადღება მიექცევა კოქსვადი ქვანახშირის ამოღების განვითარებას კუზბასში და იაფი, ღია წესით დამუშავებული ენერგეტიკული ქვანახშირის ამოღების განვითარებას კრასნოიარსკის მხარეში.

დასახულია განსაკუთრებით სწრაფი განვითარება ქიმიურ მრეწველობაში. ქიმიური ბოჭკოების წარმოება შვიდწლედში გადიდდება 3-3,2-ჯერ, სინთეზური კაუჩუკისა — 2,6-ჯერ, პლასტიკური მასებისა და სინთეზური ფისებისა — 5-ჯერ და მეტად, მინერალური სასუქებისა — 2,6-2,8-ჯერ.

გათვალისწინებულია მანქანათმშენებლობის დიდი ზრდა. ცემენტის წარმოება გადიდდება 2,2-2,4-ჯერ. შემდგომ განვითარდება ხე-ტყის და განსაკუთრებით ხის დასამუშავებელი მრეწველობა. მნიშვნელოვნად გაიზრდება მსუბუქი და კვების მრეწველობა. შაქრის წარმოება გადიდდება 3-ჯერ და მეტად.

რუსეთის სფსრ სოფლის მეურნეობის დარგში დასახულია ამოცანა შვიდწლედის მანძილზე მნიშვნელოვნად გადიდდეს მარცვლეულის წარმოება. გათვალისწინებულია სოფლის მეურნეობის სხვა პროდუქტების წარმოება 1965 წელს 1957 წელთან შედარებით გადიდდეს დაახლოებით შემდეგი ოდენობით: ზეთოვან მცენარეთა თესლის წარმოება — 1,9-ჯერ, შაქრის ჭარხლის წარმოება — 3,2-3,6-ჯერ, სელის ბოჭკოსი — 1,4, კარტოფილისა — 1,8, ბოსტნეულისა — 2,2, ხორცისა — 2,3, რძისა — 1,7-1,8, კვერცხისა — 1,6 და მატყლისა 1,8-ჯერ.

ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ამოცანაა არაშავნიადაგიანი ზოლის რაიონების სოფლის მეურნეობის მკვეთრი აღმავლობა, ჭარხლის თესვისა და შაქრის წარმოების ახალი მსხვილი ბაზის შექმნა ყუბანში, ჭარხლის თესვის შემდგომი განვითარება ცენტრალურ-შავნიადაგიან ოლქებში, ურალსა და ციმბირში, ზეთოვანი კულტურების წარმოების გაფართოება აღმოსავლეთ და სამხრეთ-აღმოსავლეთ რაიონებში.

მეცხოველეობის აღმავლობის საქმეში განსაკუთრებული ყურადღება მიექცევა საძოვრ-სახორცე და სახორცე მეცხოველეობის განვითარებას ციმბირის, შორეული აღმოსავლეთის, ვოლგისპირეთისა და ჩრდილოეთ კავკასიის რაიონებში. საგარეუბნო და სხვა რაიონებში უზრუნველყოფილ უნდა იქნეს საძოვრ მეცხოველეობის გაფართოება.

დასახულია გადიდდეს სიმინდის სათესი ფართობები შვრიისა და სხვა ნაკლებ ეკონომიური კულტურების თესვის შემცირების გზით.

გათვალისწინებულია გადიდდეს სარწყავი მიწების ფართობი, მოეწყოს მიწების ამოშრობა და საძოვართა გაწყლიერება.

რესპუბლიკის მთელი სახალხო მეურნეობის განვითარებას მოხმარდება კაპიტალური დაბანდება 954-974 მილიარდი მანეთის ოდენობით, ესე იგი 86-90 პროცენტით მეტი, ვიდრე დაბანდებული იყო წინა შვიდწლედში.

საკონტროლო ციფრებში დიდი მნიშვნელობა ენიჭება რესპუბლიკის ცალკეული მსხვილი ნაწილების — ევროპული ნაწილის, ურალისა და ციმბირის მეურნეობის სპეციალიზაციასა და კომპლექსურ განვითარებას.

რუსეთის სფსრ ევროპულ ნაწილში დასახულია ვოლგისპირეთისა და ჩრდილოეთ კავკასიის ნავთობისა და გაზის მრეწველობის სწრაფი ზრდა, რაც საშუალებას მოგვცემს ენერგეტიკული ქვანახშირი შევცვალოთ უფრო ეკონომიურ სახეობათა სათბობით — ნავთობითა და გაზით. გათვალისწინებულია უდიდეს მაგისტრალურ გაზსადენთა გაყვანა ჩრდილოეთ კავკასიის რაიონებიდან ლენინგრადამდე.

ნავთობპროდუქტების დიდი მოხმარების ადგილებში გათვალისწინებულია მსხვილი ნავთობგადასამუშავებელი ქარხნების მშენებლობა სხვადასხვა ეკონომიურ რაიონში. ვოლგისპირეთიდან ნავთობის ქარხნებამდე ნავთობის გადასატანად აშენდება მილსადენები. ნავთობისა და გაზის ბაზაზე რესპუბლიკის ევროპულ ნაწილში გათვალისწინებულია გაფართოვდეს მოქმედი და აშენდეს დიდძალი ახალი ქიმიური ქარხნები, განსაკუთრებით ქიმიური ბოჭკოების, მინერალური სასუქებისა და სხვა ქარხნები.

გაფართოვდება მეტალურგიული ბაზა. უდიდესი მნიშვნელობა აქვს სამუშაოებს, რომლებიც დასახულია კურსკის მაგნიტური ანომალიის რკინის მადნების საბადოების ასათვისებლად. დამთავრდება ჩერეპოვეცის მეტალურგიული ქარხნის მშენებლობა, მნიშვნელოვნად გაფართოვდება ლიპეცკის მეტალურგიული ქარხანა.

ურალის რაიონები შეინარჩუნებენ წამყვან ადგილს რესპუბლიკაში შავი და ფერადი ლითონების წარმოებასა და მძიმე მანქანათმშენებლობაში. შვიდწლედში აქ დასახულია მეტალურგიის, ნავთობის, ქიმიური, ხე-ტყის მრეწველობის, მანქანათმშენებლობის შემდგომი ზრდა. ენერგეტიკული ბაზის გაძლიერება.

გადიდდება მაგნიტოგორსკის, ორსკ-ხალილოვოს და ნიჟნი ტაგილის მეტალურგიული კომბინატების, აგრეთვე ჩელიაბინსკის მეტალურგიული ქარხნის, სინარსკისა და ჩელიაბინსკის მილის ქარხნების სიმძლავრენი. დამთავრდება კაჩკანარის სამთო გამამდიდრებელი კომბინატის პირველი რიგის მშენებლობა, ურალში მარტო ჩელიაბინსკის ოლქი 1965 წელს გამოადნობს მეტ თუჯს, ვიდრე თანამედროვე საფრანგეთი. განმტკიცდება ფერადი მეტალურგიის ნედლეულის ბაზა.

ურალის ენერგეტიკული და სათბობის ბაზის გაძლიერების მიზნით დასახულია გაზსადენების გაყვანა ურალში ჩვენი ქვეყნის სხვა რესპუბლიკებიდან და რაიონებიდან. ნავთობის ამოღება ურალში გადიდდება 1,8-2,2-ჯერ. გათვალისწინებულია მსხვილი თბოელექტროსადგურების მშენებლობა ნავთობისა და გაზის სათბობის ბაზაზე.

ნავთობის ამოღების თანამგზავრი გაზების გადამუშავების ბაზაზე ბაშკირეთში დასახულია შეიქმნას ახალ სახეობათა სინთეზური კაუჩუკისა და ორგანული სინთეზის პროდუქტების მსხვილი ქიმიური საწარმოები.

ციმბირის რაიონებში ფართოდ იქნება ათვისებული უდიდესი ბუნებრივი რესურსები. დასახულია ორი მსხვილი მეტალურგიული ქარხნის მშენებლობა, რომლებიც იქნება სსრ კავშირის მესამე მეტალურგიული ბაზის საფუძველი. ქვანახშირის ამოღება 1965 წელს ციმბირსა და შორეულ აღმოსავლეთში მიაღწევს 182-186 მილიონ ტონას, ამ ქვანახშირის დაახლოებით 40 პროცენტს ამოიღებენ ღია კარიერებში. კუზნეცკის აუზი წინანდებურადვე დარჩება კოქსვადი ქვანახშირის ძირითადი ბაზა ურალისა და ციმბირის მეტალურგიისათვის. იაფი ქვანახშირის ბაზაზე შეიქმნება მსხვილი თბოელექტროსადგურები. მწყობრში ჩადგება მსოფლიოში უდიდესი ბრატსკის ჰესი სამნახევარ მილიონ კილოვატზე მეტი სიმძლავრისა, აგრეთვე გაიშლება კრასნოიარსკის 4 მილიონ კილოვატზე მეტი სიმძლავრის ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობა.

სწრაფი ტემპით უნდა განვითარდეს ხე-ტყისა და ხის დასამუშავებელი მრეწველობა. ხელახლა უნდა შეიქმნას ცელულოზა-ქაღალდის მძლავრი მრეწველობა. გათვალისწინებულია ხე-ტყის საზიდავი ფართოლიანდაგიანი რკინიგზების მშენებლობა, მთელი რიგი დიდი ნავთობგადასამუშავებელი ქარხნების მშენებლობა. ნავთობისა და ნავთობის პროდუქტების ტრანსპორტირებისათვის შენდება მაგისტრალური მილსადენები. იაკუტიის ასს რესპუბლიკაში ეწყობა ალმასის მომპოვებელი ერთ-ერთი უდიდესი ცენტრი მსოფლიოში.

მნიშვნელოვნად დიდდება ციმბირისა და ჩვენი ქვეყნის ევროპული ნაწილის სამეურნეო ურთიერთობა, მისი განხორციელებისათვის ძლიერდება ტრანსპორტი, წარმოებს ციმბირის რკინიგზის მაგისტრალის ელექტროფიკაცია, შენდება ახალი რკინიგზები.

ციმბირის სახალხო მეურნეობაში დაბანდებული უდიდესი სახსრები შესაძლებლობას მოგვცემენ უფრო სრულად გამოვიყენოთ იქ არსებული ბუნებრივი სიმდიდრეები მთელი საბჭოთა კავშირის ეკონომიკის აღმავლობისათვის. ციმბირში მშენებარე ელექტროსადგურების ამუშავების შემდეგ ელექტროენერგია წარმოებულ იქნება მეტი, ვიდრე ევროპის რომელიმე კაპიტალისტურ ქვეყანაში.

უკრაინის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა

უკრაინის სსრ მრეწველობის მთლიანი პროდუქცია შვიდწლედში გაიზრდება დაახლოებით 77 პროცენტით. დასახულია მისი ისეთი დიდმნიშვნელოვანი დარგების შემდგომი განვითარება, როგორიცაა შავი მეტალურგია, ქვანახშირის მრეწველობა, ქიმიური მრეწველობა, ენერგეტიკა, ნავთობისა და გაზის მრეწველობა, მანქანათმშენებლობა, შაქრის მრეწველობა.

უკრაინის სსრ მეურნეობის განვითარებისათვის დასახულია კაპიტალური დაბანდება 214-219 მილიარდი მანეთის რაოდენობით, აქედან 50 პროცენტზე მეტი მოხმარდება მძიმე მრეწველობის წამყვან დარგებს. აშენდება მთელი რიგი დიდი სამრეწველო საწარმოები დასავლეთ ოლქებში.

რესპუბლიკის შავ მეტალურგიაში ისმება ამოცანა უზრუნველყოფილ იქნეს რკინის მადნისა და მანგანუმის მრეწველობის უპირატესი განვითარება, შენდება 5 დიდი სამთოგამამდიდრებელი კომბინატი. კრივოი როგის რკინის მადნის აუზში და კომბინატი ახლადასათვისებელ კრემენჩუგის საბადოში, გაფართოვდება კამიშ-ბურუნის კომბინატი. ყველა ეს ღონისძიება შესაძლებლობას მოგვცემენ გავადიდოთ რკინის მადნის ამოღება შვიდწლედში 1,6-ჯერ. მანგანუმის მადნის ამოღება ნიკოპოლის საბადოში გადიდდება 2,2-ჯერ.

რესპუბლიკაში თუჯის გამოდნობა შვიდწლედში გადიდდება 47-57 პროცენტით, ფოლადისა — 38-45 პროცენტით, ნაგლინის წარმოება — 32-39 პროცენტით. ამასთან ნაგლინისა და მილების ყველაზე დეფიციტურ სახეობათა წარმოება გაიზრდება 2-3-ჯერ.

უკრაინის ქვანახშირის მრეწველობაში დასახულია დონბასის ახალი შახტების მშენებლობისა და მოქმედი შახტების რეკონსტრუქციის, აგრეთვე ლვოვ-ვოლინის ქვანახშირის აუზის განვითარების დიდი სამუშაოები.

ნავთობის ამოღება 1965 წელს მიაღწევს 6 მილიონ ტონას, გაზისა — 31,5 მილიარდ კუბურ მეტრს. დასახულია სამი ნავთობგადასამუშავებელი ქარხნისა და მთელი რიგი მაგისტრალური გაზსადენების მშენებლობა.

ბუნებრივი და კოქსქიმიური წარმოების თანამგზავრი გაზისა და ნარჩენის გამოყენების ბაზაზე სწრაფად განვითარდება ქიმიური მრეწველობა, განსაკუთრებით ორგანული სინთეზის პროდუქტების წარმოება. შვიდწლედში აშენდება სამი დიდი ქიმიური ქარხანა, აგრეთვე დამთავრდება ვისკოზისა და კაპრონის ბოჭკოს ქარხნების, სალტის ქარხნის მშენებლობა, კალიუმის კომბინატების გაფართოება, გოგირდის კომბინატის მშენებლობა.

დასახულია რესპუბლიკის ენერგეტიკული ბაზის უპირატესი განვითარება მთელი რიგი მძლავრი თბოელექტროსადგურების მშენებლობით და კრემენჩუგის ჰესის ამუშავებით.

მომავალ შვიდწლედში დიდი მუშაობა უნდა შესრულდეს უკრაინის მანქანათსაშენებელი ქარხნების სპეციალიზაციისა და მათი სიმძლავრეების გამოყენების გაუმჯობესების დარგში.

მნიშვნელოვნად გადიდდება სახალხო მოხმარების საქონლის წარმოება. აშენდება დიდი საფეიქრო საწარმოები. ავეჯის წარმოება გაიზრდება ერთიორად.

გათვალისწინებულია კვებისა და ხორც-რძის მრეწველობის შემდგომი განვითარება. შაქრის წარმოება 1965 წელს გადიდდება 4,9-5,3 მილიონ ტონამდე.

სოფლის მეურნეობის დარგში მთავარი ამოცანა იქნება ტექნიკური კულტურებისა და მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოების შემდგომი გადიდება, აგრეთვე მარცვლეულის წარმოების გადიდება მოსავლიანობის ამაღლებით, მებაღეობისა და მევენახეობის განვითარება. 1965 წელს 1957 წელთან შედარებით გადიდდება მზესუმზირას და კარტოფილის წარმოება დაახლოებით 1,4-ჯერ, ხორცისა და რძისა — ორჯერ, კვერცხისა — 1,8-ჯერ და მატყლისა — 1,6-ჯერ. შაქრის ჭარხლის წარმოება აყვანილ იქნება 36-40 მილიონ ტონამდე. შვიდწლედში გათვალისწინებულია გაშენდეს დაახლოებით 400 ათასი ჰექტარი ბაღები და საკენკრეები და 340 ათასი ჰექტარი ვენახები.

დასახულ დავალებათა შესრულების შედეგად უკრაინის სსრ ერთ სულ მოსახლეზე მთელ რიგ ძირითად სახეობათა სამრეწველო პროდუქციის წარმოების მხრივ მნიშვნელოვნად გაუსწრებს ყველაზე განვითარებულ კაპიტალისტურ ქვეყნებს. მაგალითად, თუჯის წარმოების მხრივ უკრაინის სსრ 1965 წელს გაუსწრებს ამერიკის შეერთებულ შტატებში ერთ სულ მოსახლეზე 1957 წელს მიღწეული წარმოების დონეს დაახლოებით 1,7-ჯერ, დასავლეთ გერმანიაში — 1,9-ჯერ, საფრანგეთისა და ინგლისში — 2,5-ჯერ; ფოლადის წარმოების მხრივ ამერიკის შეერთებული შტატების დონე გადაჭარბებულ იქნება დაახლოებით 1,2-ჯერ, დასავლეთ გერმანიისა — 1,4-ჯერ, ინგლისისა — 1,6-ჯერ, საფრანგეთისა — 2,2-ჯერ; ერთ სულ მოსახლეზე ელექტროენერგიის წარმოების დონე უკრაინის სს რესპუბლიკაში უფრო მაღალი იქნება, ვიდრე დასავლეთ გერმანიასა და საფრანგეთში 1957 წელს.

ბელორუსიის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა

ბელორუსიის სს რესპუბლიკაში გათვალისწინებულია შეიქმნას ნავთობგადასამუშავებელი და ქიმიური მრეწველობა, შემდგომ განვითარდეს მანქანათმშენებლობა, მსუბუქი და კვების მრეწველობა, მნიშვნელოვნად განმტკიცდეს სათბობ-ენერგეტიკული ბაზა. ახალი სამრეწველო საწარმოები აშენდება დასავლეთ ოლქებში, რომლებსაც წარსულში სამრეწველო განვითარების დაბალი დონე ჰქონდათ.

რესპუბლიკის მეურნეობის განვითარებას მოხმარდება დაახლოებით 32 მილიარდი მანეთი კაპიტალური დაბანდება, რაც ორნახევარჯერ და უფრო აღემატება კაპიტალური დაბანდების მოცულობას წინა შვიდწლედში.

რესპუბლიკის მრეწველობის მთლიანი პროდუქცია შვიდწლედში გადიდდება 1,8-ჯერ. ელექტროენერგიის გამომუშავება გაიზრდება 2,6-ჯერ, მნიშვნელოვნად გადიდდება ტრაქტორების წარმოება, სატვირთო ავტომობილებისა — 1,5-ჯერ, ქიმიური ბოჭკოების, ცემენტისა — სამჯერ და მეტად, ბამბის ქსოვილებისა — 18-ჯერ, ფხვნილი შაქრისა — 6-ჯერ და მეტად.

გათვალისწინებულია დამთავრდეს მთელი რიგი დიდი მანქანათსაშენებელი ქარხნების მშენებლობა.

რესპუბლიკის სათბობ-ენერგეტიკული ბაზა განმტკიცდება დიდი ნავთობგადასამუშავებელი ქარხნების, თბოელექტროსადგურების მშენებლობით, გაზსადენის გაყვანით, ტორფის ახალი საწარმოებისა და ტორფის ბრიკეტების ქარხნების ამუშავებით.

დიდად განვითარდება ქიმიური მრეწველობა. დასახულია აშენდეს კალიუმის კომბინატი, სუპერფოსფატისა და აზოტოვანი სასუქების ქარხნები, დაიწყოს სუპერფოსფატის მეორე ქარხნის მშენებლობა. ამის შედეგად სსრ კავშირის დასავლეთ ნაწილში შეიქმნება მინერალური სასუქების წარმოების ახალი დიდი ბაზა.

უზრუნველყოფილ იქნება მსუბუქი და კვების მრეწველობის შემდგომი ზრდა.

რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობა კვლავაც დასპეციალდება ინტენსიური სარძეო სახორცე მეცხოველეობის, სახორცე მეღორეობის, წყლის ფრინველის მოშენების, კარტოფილის, საბოჭკოე სელისა და შაქრის ჭარხლის წარმოების მიმართულებით. 1965 წელს 1957 წელთან შედარებით სელის ბოჭკოს და კარტოფილის წარმოება გაიზრდება დაახლოებით 1,5-ჯერ, შაქრის ჭარხლისა — 3,2-3,6-ჯერ, მარცვლეულისა — 1,7-2-ჯერ, ხორცისა და რძისა — 2,1-ჯერ.

დადგენილ დავალებათა შესრულების შედეგად ბელორუსიის სს რესპუბლიკა 1965 წელს გამოუშვებს კალიუმის სასუქების საერთო საკავშირო წარმოების 20 პროცენტზე მეტს, ლითონსაჭრელი ჩარხების 9 პროცენტს, ტრაქტორების 19 პროცენტს, სელის ბოჭკოს 15 პროცენტს.

უზბეკეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა

უზბეკეთის სსრ კვლავაც იქნება ჩვენი ქვეყნის მებამბეობის ძირითადი ბაზა. ამიტომ მომავალ შვიდწლედში მთავარი ყურადღება ექცევა მებამბეობისა და მასთან დაკავშირებული მრეწველობის დარგების განვითარებას.

რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობის განვითარებისათვის გამოყოფილია 35-36 მილიარდი მანეთი კაპიტალური დაბანდება, ანუ დაახლოებით 2,4-ჯერ მეტი, ვიდრე 1952-1958 წლებში.

დიდი მასშტაბით დაიწყება საირიგაციო მშენებლობა. განვითარდება მანქანათმშენებლობა, რომელიც მომსახურებას უწევს მებამბეობის საჭიროებებს. სამრეწველო პროდუქციის საერთო მოცულობა შვიდწლედში გაიზრდება 80 პროცენტით და მეტით.

ბუხარის რაიონში აღმოჩენილი გაზის საბადოები, რომლებსაც დიდი სახალხო-სამეურნეო მნიშვნელობა აქვს, შესაძლებელს გახდის შეიქმნას მსხვილი გაზის მრეწველობა, რომელიც გაზით უზრუნველყოფს არა მარტო შუა აზიის დიდ ნაწილს, არამედ აგრეთვე ურალის უდიდეს სამრეწველო ცენტრებს. გაზის ხვედრითი წონა რესპუბლიკის სათბობის ბალანსში გაიზრდება 60 პროცენტამდე 1965 წელს ნაცვლად 3,3 პროცენტისა 1958 წელს, რაც შესაძლებელს გახდის უარი ითქვას ყარაგანდის ქვანახშირის შეზიდვაზე. აიგება გაზის სათბობზე მომუშავე ორი დიდი სახელმწიფო რაიონული ელექტროსადგური. სრული სიმძლავრით ამუშავდება ანგრენის სახელმწიფო რაიონული ელექტროსადგური, რომელიც იაფი ადგილობრივი ქვანახშირით მუშაობს.

დამთავრდება დიდი ნავთობგადასამუშავებელი ქარხნის მშენებლობა, რომელიც მოქმედ ქარხანასთან ერთად უზრუნველყოფს მთელი იმ ნავთობის გადამუშავებას, რასაც უზბეკეთის სს რესპუბლიკასა და ყირგიზეთის სს რესპუბლიკაში იღებენ.

დიდად განვითარდება ქიმიური მრეწველობა და ფერადი მეტალურგია. აშენდება აზოტოვანი სასუქის ქარხნები. მინერალური სასუქების წარმოება შვიდწლედში გაიზრდება 2-ჯერ და მეტად და მნიშვნელოვნად გაიზრდება ქიმიური ბოჭკოების გამოშვება. ეწყობა სპილენძის, ტყვიისა და თუთიის წარმოება. ცემენტის წარმოება გაიზრდება დაახლოებით 4-ჯერ.

სოფლის მეურნეობის დარგში დასახულია 1965 წელს 1957 წელთან შედარებით გადიდდეს წედლი ბამბის წარმოება 1,3-1,4-ჯერ, აბრეშუმის პარკისა — დაახლოებით 1,6-ჯერ, ბოსტნეულისა — 3-ჯერ, ხორცისა — 2,1-ჯერ, რძისა — 1,7-ჯერ, მატყლისა — 1,5-ჯერ და კრაველისა — 1,3-ჯერ. დასახულია გადიდდეს ბაღებისა და ვენახების ფართობი.

ნედლი ბამბის წარმოების შემდგომი მნიშვნელოვანი გადიდებისათვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს მოსავლიანობის ყოველი ღონისძიებით ზრდას აგროტექნიკის ახალი, პროგრესული ხერხების გამოყენებით და უახლოეს წლებში ბამბის მოყვანის კომპლექსური მექანიზაციის დამთავრებით. მნიშვნელოვანი მუშაობა შესრულდება კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში ბამბა-იონჯის თესლბრუნვების შემოსაღებად, სარწყავი მიწების გაფართოებისა და მელიორაციის გაუმჯობესებისათვის.

ყაზახეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა

ყაზახეთის სს რესპუბლიკაში დასახულია შემდგომ განვითარდეს ფერადი მეტალურგია, ენერგეტიკა, მანქანათმშენებლობა, ქიმიური, ნავთობის, ქვანახშირის, ცემენტის, კვებისა და მსუბუქი მრეწველობა, დიდი მასშტაბით შეიქმნას შავი მეტალურგია.

რესპუბლიკის სახალხო მეურნეობაში კაპიტალური დაბანდების მოცულობა შეადგენს 116-119 მილიარდ მანეთს, ანუ დაახლოებით 2,3-ჯერ მეტს, ვიდრე წინა შვიდწლედში. მრეწველობის მთლიანი პროდუქცია 1965 წელს 1958 წელთან შედარებით გაიზრდება დაახლოებით 2,7-ჯერ.

გაფართოვდება ფერადი მეტალურგიის მოქმედი და აშენდება ახალი დიდი საწარმოები.

შავი მეტალურგიის უმნიშვნელოვანესი მშენებლობები იქნება ყარაგანდის მეტალურგიული და ერმაკოვის ფეროშენადნობის ქარხნები. დასახულია დიდად განვითარდეს რკინის მადნის მრეწველობა ახალი სამთო გამამდიდრებელი კომბინატების მშენებლობის გზით.

კუსტანაის ოლქში 1959-1965 წლებში უნდა ამუშავდეს ჩვენს ქვეყანაში უდიდესი სოკოლოვსკ-სარბაის სამთო-გამამდიდრებელი კომბინატი წელიწადში 19 მილიონი ტონა რკინის მადნის მწარმოებლურობით, რომელიც რკინის მადნის ნედლეულით უზრუნველყოფს ურალის მზარდ შავმეტალურგიასა და ყაზახეთის მეტალურგიის საჭიროებებს.

ყაზახეთში პირველად ეწყობა თუჯის წარმოება. ფოლადის გამოდნობა გაიზრდება დაახლოებით 15-ჯერ.

გათვალისწინებულია საგლინავი და სამთო-საშახტო მოწყობილობის ქარხნებისა და სხვა მანქანათსაშენებელი საწარმოების მშენებლობა. პირველად ეწყობა ელექტროძრავებისა და ელექტროვაკუუმური ხელსაწყოების, კაბელის ნაკეთობათა წარმოება.

შვიდწლედში გათვალისწინებულია ამუშავდეს 25,5-28,6 მილიონი ტონა საერთო სიმძლავრის ქვანახშირის შახტები, გაიზარდოს 1,5-1,6-ჯერ ქვანახშირის ამოღება, აქედან კოქსვადი ქვანახშირისა დაახლოებით 3-ჯერ.

სწრაფი ტემპით განვითარდება ქიმიური მრეწველობა. ხელოვნური ბოჭკოს წარმოება გაიზრდება დაახლოებით 10-ჯერ; მნიშვნელოვნად გადიდდება მინერალური სასუქების გამოშვება, მოეწყობა სინთეზური კაუჩუკის ავტომობილის საბურავების, კაუსტიკური სოდის წარმოება. შეიქმნება ცელულოზისა და მუყაოს წარმოება ლელის გამოყენების ბაზაზე.

მსუბუქი და კვების მრეწველობის დარგებიდან ყველაზე მეტად განვითარდება საფეიქრო, ტყავ-ფეხსაცმლის, ხორცისა და შაქრის მრეწველობა.

სოფლის მეურნეობის დარგში გათვალისწინებულია მარცვლეულის წარმოების შემდგომი გადიდება. ამასთან ერთად რესპუბლიკის ჩრდილოეთი რაიონები უნდა დასპეციალდნენ სახორცე და სარძევე მეცხოველეობაზე, ნაზმატყლიანი და ნახევრადნაზმატყლიან მეცხვარეობაზე, ხოლო უდაბური და ნახევრად უდაბური ველების რაიონები — სახორცე მეცხოველეობაზე, ნახევრად ნაზმატყლიან და სახორცე-საქონე მეცხვარეობასა და მეკრაველეობაზე. 1965 წელს 1957 წელთან შედარებით შაქრის ჭარხლის წარმოება გაიზრდება 2,9-3,3-ჯერ, ნედლი ბამბისა — 1,6-1,9-ჯერ, ზეთოვანი თესლისა — დაახლოებით 2,8-ჯერ, ხორცისა — 2,9-ჯერ, რძისა — 1,9-ჯერ და მატყლისა — 2,5-ჯერ.

მარცვლეულისა და სხვა კულტურების მყარი მოსავლის მიღებისა და მთლიანი მოსავლის გადიდების უმნიშვნელოვანესი პირობაა სწორი თესლბრუნვების შემოღება და ათვისება და სუფთა ანიულის ხვედრითი წონის აყვანა ნახნავის 15-20 პროცენტამდე. გაგრძელდება მუშაობა ახალი მიწების შემდგომი ათვისებისა და საძოვრების წყლით უზრუნველყოფისათვის.

საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკა

საქართველოს სს რესპუბლიკაში შემდგომ განვითარდება ქიმიური მრეწველობა, მანქანათმშენებლობა, ჩაისა და ციტრუსების წარმოება, მებაღეობა და მეაბრეშუმეობა, მევენახეობა და მეღვინეობა, აგრეთვე კვების მრეწველობის სხვა დარგები.

სახალხო მეურნეობაში კაპიტალური დაბანდების მოცულობა შეადგენს 16,8 მილიარდ მანეთს. მრეწველობის მთლიანი პროდუქცია შვიდწლედში გაიზრდება თითქმის 75 პროცენტით.

განმტკიცდება სათბობ-ენერგეტიკული ბაზა; აშენდება დიდი ელექტროსადგური გაზის სათბობის გამოყენებით. ამუშავდება ქვანახშირის შახტების ახალი სიმძლავრენი, მანგანუმის მადნის მომპოვებელი ახალი მაღაროები და გამამდიდრებელი ფაბრიკები.

მანქანათმშენებლობის დარგებიდან ყველაზე მეტად განვითარდება ელექტროტექნიკური მრეწველობა და ხელსაწყოთმშენებლობა; დიდი მასშტაბით იქმნება ელექტრომავლების წარმოება. ქიმიური მრეწველობის პროდუქცია გაიზრდება დაახლოებით 6-ჯერ; 2,2-ჯერ გადიდდება მინერალური სასუქების წარმოება; ეწყობა ახალ სახეობათა ქიმიური პროდუქციის გამოშვება.

შვიდწლედში აშენდება 15 ჩაის ფაბრიკა, გაფართოვდება პირველადი მეღვინეობის საწარმოო ბაზა. ჩაის წარმოება გაიზრდება 1,5-ჯერ, ყურძნის ღვინისა — 2,5-ჯერ.

1965 წელს 1957 წელთან შედარებით ხილის მოსავალი გაიზრდება დაახლოებით 1,8-ჯერ, ყურძნისა — 2,2-ჯერ, ხორცის წარმოება — 1,7-ჯერ, რძისა — 2,4-ჯერ. 1959-1965 წლებში კოლმეურნეობებსა და საბჭოთა მეურნეობებში გათვალისწინებულია გაშენდეს ახალი ბაღები და ვენახები დაახლოებით 78 ათას ჰექტარ ფართობზე და გადიდდეს ციტრუსოვანთა ნარგავები.

(დასასრული შემდეგ ნომერში)

საკრედიტო გასნორება

მასალაში — სსრ კავშირის სახალხო მეურნეობის განვითარების 1959-1965 წლების საკონტროლო ციფრები (თეზისები ამხანაგ ნ. ს. ხრუშჩოვის მოხსენებისა საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის XXI ყრილობაზე) ნაწილში „სოციალისტური მრეწველობის განვითარება“ პუნქტში 6 „მანქანათმშენებლობა“ ცხრილში ბოლო უნდა იკითხებოდეს:

სამსხმელო წარმოების ტექნოლოგიური მოწყობილობა მილიონობით მანეთისა	360-410	2-2,3-ჯერ

რედაქტორი დ. მგელიშვილი.

УЕ 07225 საქართველოს კპ ც. კ-ის გამომცემლობის პოლიგრაფიული კომბინატი „კომუნისტი“, ლენინის ქ. № 14.